

provincie
groningen

SOCIALE AGENDA 2009-2012

Sociale Agenda 2009-2012

	INHOUDSOPGAVE	
	VOORWOORD	5
	SAMENVATTING	5
	INLEIDING	7
	LIJST VAN AFKORTINGEN	7
1	UITGANGSPUNTEN EN PROVINCIALE ROLLEN	
1.1	UITGANGSPUNTEN SOCIAAL BELEID	9
1.2	PROVINCIALE TAKEN	10
2	PROGRAMMALIJNEN 2009 - 2012	
2.1	PROGRAMMALIJN 1: JEUGD	13
2.2	PROGRAMMALIJN 2: PARTICIPATIE & VOLKSGEZONDHEID	14
2.2.1	VRIJWILLIGERSWERK EN CIVIL SOCIETY	15
2.2.2	ARMOEDEBELEID	15
2.2.3	SPORT EN BEWEGEN	16
2.2.4	MONDIALE BEWUSTWORDING EN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING	18
2.2.5	ASIELZOEKERSBELEID EN INTEGRATIE MINDERHEDEN	18
2.2.6	VOLKSGEZONDHEID, ZORGVRAGERSBELEID, MANTELZORG EN HULPVERLENING	19
2.3	PROGRAMMALIJN 3: WONEN-WELZIJN-ZORG	20
2.3.1	WONEN, WELZIJN EN ZORG VOOR KWETSBARE GROEPEN	21
2.3.2	LEEFBAARHEID VAN DORPEN, WIJKEN EN BUURTEN	22
2.3.3	BEREIKBAARHEID EN BESCHIKBAARHEID VAN VOORZIENINGEN OP HET PLATTELAND	23
3	BELEIDSINSTRUMENTEN	
3.1	INLEIDING	25
3.2	GEBIEDSGERICHT WERKEN	25
3.3	GESUBSIDIEERDE INSTELLINGEN	26
3.4	MONITORING, RAPPORTAGE EN LOOPTIJDEN	27
4	FINANCIËN	28
5	OVERGANGSPERIODE	32
	BIJLAGEN	
B1	SOCIAAL RAPPORT, SOCIAAL DEBAT EN POP	34
B2	UITWERKING GEBIEDSGERICHT WERKEN	36

VOORWOORD

Op 5 november 2008 hebben Provinciale Staten van Groningen de Sociale Agenda 2009 - 2012 vastgesteld. In deze agenda staan de sociale thema's waar wij de komende periode aan willen werken.

Met de formulering van dit nieuwe sociaal beleid zijn we niet over één nacht ijs gegaan. Er is een sociaal rapport opgesteld, we hebben rondetafelgesprekken gevoerd en in een sociaal debat hebben geïnteresseerden en vertegenwoordigers van diverse organisaties met elkaar gediscussieerd over belangrijke trends en ontwikkelingen. Via internet hebben we ook de mening van Groningers zelf gepeild. Dit alles heeft geleid tot een voorontwerp. Inspraak vanuit het veld en gesprekken met gemeenten leverde vervolgens waardevolle informatie op, waar we niet aan voorbij konden gaan. Dit heeft geleid tot diverse wijzigingen in het ontwerp. Het eindresultaat van dit hele proces heeft u nu in handen.

Het zwaartepunt in deze Sociale Agenda ligt bij de samenwerking met gemeenten. We intensiveren het gebiedsgericht werken. Zo kunnen activiteiten die voor meerdere gemeenten van belang zijn en net iets extra's vragen, gezamenlijk worden uitgevoerd en bekostigd. Bovendien kunnen we aansturen op meer samenwerking tussen organisaties die bij een bepaald onderwerp betrokken zijn. Naast het gebiedsgericht werken onderscheiden we

provinciale functies. Activiteiten die zich op een provinciale schaal afspelen, financieren we als provincie rechtstreeks. Ook kent de Sociale Agenda een aantal kredieten en subsidieregelingen waarop burgers en organisaties een beroep kunnen doen.

Wanneer u dit boekwerk overigens omdraait, komt u terecht bij ons integrale beleidskader jeugd: Jong in Groningen. Omdat er zoveel onlosmakelijke verbanden zijn tussen dit kader en de Sociale Agenda, hebben we ervoor gekozen ze in één band samen te voegen.

Ik ben ervan overtuigd, dat we in samenwerking met gemeenten, organisaties en burgers veel kunnen bereiken. We moeten de provinciale bijdrage weliswaar niet overdrijven. Maar wanneer het resultaat is dat meer jongeren hun schoolloopbaan afmaken, dat mantelzorgers goede ondersteuning krijgen en dat ouderen en mensen met een handicap langer thuis kunnen blijven wonen - om maar enkele voorbeelden te noemen - dan doet dat er toe. En dan kan de provinciale bijdrage wel degelijk het verschil maken.

***Namens het College van Gedeputeerde Staten,
Pim de Bruijne,
Gedeputeerde van welzijn, zorg, wonen, onderwijs en sport***

SAMENVATTING

De rode draad in de Sociale Agenda 2009-2012 is "mee-doen aan de samenleving". We willen voorkomen dat er Groningers aan de zijlijn komen te staan. De agenda is opgedeeld in drie programmalijnen: jeugd, participatie & volksgezondheid en wonen-welzijn-zorg. Wij hebben gekozen voor een stimulerend beleid, waarbij samenwerking met andere partners voorop staat. We zetten het gebiedsgericht werken met gemeenten niet alleen voort, maar we intensiveren het ook door meer geld beschikbaar te stellen en van zes naar acht gebieden te gaan. Aan de hand van de thema's uit de Sociale Agenda en de lokale knelpunten kiezen de gemeenten en provincie de onderwerpen uit waar aan zij de komende jaren willen werken. Zij werken dit uit in gebiedsprogramma's. Naast het gebiedsgericht werken blijven er thema's die wij provinciebreed oppakken. Ook is er in het beleid ruimte om in te kunnen spelen op nieuwe ontwikkelingen.

Programmalijn Jeugd (0 - 23 jaar)

Wij vinden het belangrijk dat jongeren veilig en gezond kunnen opgroeien tot zelfstandige volwassenen, en niet al op jonge leeftijd achterstand oplopen. Voor jongeren die dit niet alleen kunnen, moeten er in de provincie voldoende zorgvoorzieningen zijn. Onze wettelijke taken op het gebied van jeugdzorg komen aan de orde in het beleidskader jeugd 2009-2012 Jong in Groningen. In deze Sociale Agenda richten wij ons wat jeugd betreft op de volgende vier elementen:

1. Versterken van de voorliggende voorzieningen
Het voorliggende lokale veld moet versterkt worden, zodat problemen zo snel mogelijkesignaleerd en aangepakt kunnen worden. Om dit te bereiken geven we aandacht aan de aansluiting tussen zorg en onderwijs, een doorlopende carrière (het voorkomen van schooluitval en alle jongeren aan het werk), alcohol- en drugsgebruik, polarisering en radicalisering en jeugdcriminaliteit.

2. Aansluiting jeugdzorg en jeugdbeleid
Een goede aansluiting tussen het lokale jeugdbeleid, de provinciale jeugdzorg en het onderwijs is een voorwaarde om snel en preventief in te grijpen bij dreigende problematiek. We gaan in dit kader met de volgende thema's aan de slag: informatievoorziening in de jeugdketen, de realisatie van de Centra voor Jeugd en Gezin, de aansluiting tussen Bureau Jeugdzorg en de Zorg Adviesteams, de aanpak van Multi-probleemgezinnen door Eigen Kracht Conferenties en de aanpak van huiselijk geweld.

3. Nazorg
Het komt voor dat jongeren niet meer thuis, maar ook niet zelfstandig kunnen wonen, al dan niet na een verblijf in een voorziening van jeugdzorg. Wij willen in dit kader bijdragen aan een provinciedekkend aanbod op het gebied van begeleid wonen, leren en werken voor jongeren van 18 t/m 23 jaar.

4. Jongerenparticipatie

Jongeren hebben ideeën die ertoe doen. Door met jongeren in dialoog te gaan, kunnen wij ons beleid beter op de behoeften van jongeren afstemmen. Dit doen wij door gebruik te maken van het jongerentrendteam, dat uit 30 jongeren bestaat uit alle geledingen van de provincie.

Programmalijn Participatie & Volksgezondheid

Wij vinden dat alle Groningers de mogelijkheid moeten hebben actief in de samenleving te participeren. Door armoede of taalachterstand kan sociale uitsluiting of sociaal isolement ontstaan. Dit willen wij tegengaan. Vrijwilligerswerk, het verenigingsleven, sport, activiteiten in eigen wijk/dorp en een goed voorzieningenniveau kunnen hier een positieve bijdrage aan leveren. Om dit te stimuleren geven we aandacht aan de volgende zes thema's.

1. Vrijwilligerswerk en civil society

Er dreigt een tekort aan vrijwilligers. Het is dus zaak de huidige vrijwilligers gemotiveerd te houden, en nieuwe vormen van vrijwilligerswerk te initiëren. Daarnaast is het bevorderen van de civil society van belang: het vergroten van de solidariteit tussen mensen onderling en van de maatschappelijke betrokkenheid. Op provinciaal niveau zullen we in dit kader doorgaan met het kenniscentrum vrijwilligerswerk, het platform Maatschappelijk Ondernemen Groningen en het stimuleren van vrijwilligerwerk.

2. Sport en bewegen

Wij willen een ondersteunende en stimulerende rol vervullen bij het bevorderen van sport, beweging en een gezonde leefstijl. In de provincie Groningen komt overgewicht meer voor dan het gemiddelde in Nederland. Ook is de gezondheidssituatie van Groningers ongunstiger dan gemiddeld in Nederland. In de provinciale sportnota 2007-2010 Mitdoun is Goud! wordt dan ook nog meer nadruk op gezondheid gelegd dan voorheen. Na 2010 zullen wij ons sportbeleid verder gebiedsgericht vormgeven.

3. Armoedebeleid

Een deel van de Groningers kampt met geldgebrek en de problemen die daaruit voortvloeien. Wij gaan ons samen met gemeenten richten op het tijdig signaleren van armoede, het beter benutten van bestaande regelingen, het tegengaan van sociaal isolement en het verbeteren van contacten met organisaties die kunnen helpen. Ook brengen wij middelen onder in een provinciaal stimuleringsbudget armoedebeleid.

4. Mondiale bewustwording

Wij willen eraan bijdragen dat in de Groningse samenleving blijvend aandacht is voor de noodzaak van een duurzame ontwikkeling van landen in de derde wereld. Dit doen we door het subsidiëren van het Centrum voor Ontwikkelings-samenwerking (COS) Groningen en het subsidiëren van Groningse instellingen en particuliere initiatieven.

5. Asielzoekers

De komende periode is veel aandacht nodig voor het huisvesten van de asielzoekers die een verblijfsvergunning hebben gekregen op grond van de pardonregeling. De provincie en de VGG stellen hiervoor gezamenlijk een plan van aanpak op, dat wordt uitgevoerd in de acht regio's. Verder blijven wij ons richten op de inburgering, de integratie en participatie van minderheden.

6. Volksgezondheid

Het beroep op de ouderenzorg en gezondheidszorg neemt de komende periode toe. Innovatie en ketensamenwerking is nodig voor een structureel goed zorgaanbod. Daarnaast levert de zorgsector kansen op voor werkgelegenheid. Wij willen aandacht besteden aan versterking van de positie van zorgvragers. Ook ondersteunen wij mantelzorgers door middel van het provinciale coördinatiepunt vrijwillige thuis-zorg en mantelzorg, dat lokale mantelzorg steunpunten bijstaat.

Programmalijn Wonen-welzijn-zorg

Wij willen ons inspannen om voor alle inwoners een goede woon- en leefomgeving te realiseren. Om dit te bereiken zetten we in op de volgende drie thema's.

1. Wonen, welzijn en zorg voor kwetsbare groepen

De groep kwetsbare inwoners zal in omvang toenemen, waarmee ook de vraag naar zorg, hulp en welzijnsvoorzieningen stijgt. Deze mensen willen als normale burgers in onze samenleving kunnen leven en participeren, wat betekent dat zij zo zelfstandig mogelijk (blijven) wonen of in een kleinschalige woonvorm hulp ontvangen. Gemeenten maken op grond van de WMO samen met woningcorporaties, zorgaanbieders, welzijnsinstellingen en de zorgverzekeraars plannen om voor een goed aanbod van wonen, welzijn en zorg voor kwetsbare groepen te zorgen. Wij zullen hierbij een steunende, innoverende en stimulerende rol vervullen, o.a. door cofinanciering.

2. Leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten

In veel wijken gaat het goed, maar er zijn ook wijken met een concentratie van problemen. Wij gaan stimuleren dat maatschappelijke instellingen en andere betrokkenen onder regie van gemeenten werken aan de verbetering van de sociale infrastructuur in buurten en wijken. In dit kader brengen wij de succesvolle "Heel de Buurt" aanpak onder bij het gebiedsgericht werken.

3. Bereikbaarheid en beschikbaarheid van voorzieningen op het platteland

De Groninger bevolking ontgroent en vergriest. In sommige regio's leidt dat tot bevolkingskrimp. Dit heeft weer gevolgen voor het voorzieningenniveau, de leefbaarheid en mogelijkheden te participeren in de samenleving, vooral op het platteland. Wij hebben voor de verbetering van de sociale infrastructuur het investeringsfonds Wonen, Welzijn en Zorg ingesteld.

INLEIDING

IN DIT ONTWERP VAN DE SOCIALE AGENDA 2009-2012 STAAN DE ONDERWERPEN EN THEMA'S WAARAAN WIJ, HET PROVINCIEBESTUUR VAN GRONINGEN, DE KOMENDE PERIODE WILLEN WERKEN. BIJ HET OPSTELLEN VAN DIT ONTWERP HEBBEN WIJ DE VOLGENDE STAPPEN GEVOLGD:

- December 2006 is er een **Sociaal Rapport** opgesteld.
- Er zijn rondetafelgesprekken gehouden met deskundigen en belanghebbenden over jeugd, zorg en arbeidsmarkt, vrijwilligerswerk en wonen-welzijn-zorg.
- Er is een **startnotitie** met een **analysedocument** opgesteld voor de Statencommissie Welzijn, Cultuur & Sociaal Beleid (oktober 2007 besproken).
- Via www.zegerwatvan.nl hebben wij op een aantal sociale onderwerpen de opinies van Groningers gepeild.
- Er is een **Sociaal Debat** gehouden waarbij belangstellenden en vertegenwoordigers van diverse organisaties in discussie zijn gegaan over de onderwerpen van het sociale beleid.
- Gelijktijdig (okt/nov 2007) is ter voorbereiding van het Provinciaal Omgevings Plan (POP) in de **POP-debatten** aandacht besteed aan sociale thema's.
- De verzamelde informatie is vervolgens vertaald in de notitie **'Tussenstap op weg naar een Sociale Agenda'**, die in februari 2008 is besproken in de Statencommissie Welzijn, Cultuur & Sociaal Beleid.
- Op 4 maart 2008 hebben wij een **voorontwerp Sociale Agenda** gepubliceerd.
- Dit voorontwerp is van 10 maart tot 10 mei 2008 in de **inspraak** geweest. Ook heeft in deze periode met de gemeenten overleg plaatsgevonden over de Sociale Agenda.
- Naar aanleiding van de inspraakreacties en het gevoerde overleg met gemeenten hebben we in een brief van 13 mei 2008 een **nader standpunt** bepaald.
- **De Statencommissie Welzijn, Cultuur & Sociaal beleid** heeft het voorontwerp en de nadere standpuntbepaling op 28 mei 2008 besproken.

Er is voor gekozen de beleidsthema's van de sociale agenda onder te brengen in drie programmalijnen:

- Jeugd
- Participatie & volksgezondheid
- Wonen-welzijn-zorg

LEESWIJZER

De opbouw van deze Sociale Agenda is als volgt: het eerste hoofdstuk gaat in op de uitgangspunten van het sociaal beleid en de provinciale taken in de uitvoering. In het tweede hoofdstuk komen de drie programmalijnen aan de orde. Het derde hoofdstuk gaat over de beleidsinstrumenten die worden ingezet bij de uitvoering van het beleid. In hoofdstuk vier staat het financiële overzicht. Hoofdstuk vijf gaat in op overgangsmaatregelen.

LIJST VAN AFKORTINGEN

BOS	Buurt, Onderwijs en Sport
CMO	Centrum voor Maatschappelijke Ontwikkeling
COS Groningen	Centrum voor Ontwikkelings samenwerking Groningen
CVVG	Cliëntenraden verpleging en verzorging in de provincie Groningen
DC NOISE	Demographic Change New Opportunities in Shrinking Europe
EFRO	Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling
ESF	Europees Sociaal Fonds
G6 programma	Programma met de zes grootste gemeenten
IAG	Innovatief Actieprogramma Groningen
ISV	Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing
Interreg	Europese subsidie voor partijen uit meerdere landen die samenwerken in projecten voor ruimtelijke en regionale ontwikkeling
OGGz	Openbare Geestelijke Gezondheidszorg
PCVTM	Provinciaal Coördinatiepunt Vrijwillige Thuishulp en Mantelzorg
PLG	Programma Landelijk Gebied
POP	Provinciaal Omgevingsplan
VGG	Vereniging Groninger Gemeenten
UMCG	Universitair Medisch Centrum Groningen
VWS	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning

1. UITGANGSPUNTEN EN PROVINCIALE TAKEN

1.1

UITGANGSPUNTEN VAN SOCIAAL BELEID

HET SOCIAAL BELEID IS EEN BELANGRIJK ONDERDEEL IN HET COLLEGEPROGRAMMA 2007-2011 "GRONINGEN: SOCIAAL EN SLAGVAARDIG!". ALS PROVINCIE-BESTUUR KIEZEN WIJ DAARBIJ VOOR EEN STIMULEREND BELEID WAARBIJ DE SAMENWERKING MET ANDERE PARTNERS VOOROP STAAT.

Voor ons beleid zijn kernwoorden: de eigen kracht en mogelijkheden van burgers mobiliseren, stimuleren, ondersteunen, kansen creëren, verbindingen leggen en coalities aangaan. In de "netwerksamenleving" kan de provincie fungeren als een (democratisch gelegitimeerd) knooppunt. De uitkomst van het sociale debat steunt ons in de opvatting dat een stimulerend beleid breed gedragen wordt. Het beleid dat wij voorstaan, past binnen het in juni 2008 overeengekomen bestuursakkoord tussen de rijksoverheid en provincies over te decentraliseren taken.

Dit akkoord, dat op basis van aanbevelingen van de commissie Ladders tot stand kwam, biedt ruimte voor het uitvoeren van een sociale agenda zoals wij die voorstaan. In het akkoord blijft namelijk de open financiële huishouding van de provincie in stand.

Wij hanteren de volgende uitgangspunten:

- **Het sociaal beleid moet een bijdrage leveren aan een duurzaam Groningen. Duurzame ontwikkeling is (volgens de definitie van de VN commissie Brundtland) een ontwikkeling waarbij de huidige generatie de mogelijkheid heeft in zijn behoeften te voorzien, zonder de mogelijkheden voor toekomstige generaties in gevaar te brengen. Voor een duurzame ontwikkeling van onze provincie is het van groot belang de kapitalen waarover de provincie beschikt goed te benutten. Het beleid is gebaseerd op drie pijlers: een sociale (zorg welzijn en cultuur) een economische (economie en mobiliteit) en een ecologische (ruimtelijke kwaliteit en natuur). Een duurzame toekomst voor Groningen vraagt om een samenhangende inzet van economisch, ecologisch en sociaal cultureel kapitaal waarbij de balans gezocht wordt. Sociale beleidsdoelen zijn te realiseren via economisch en ruimtelijk beleid en omgekeerd;**
- **Wanneer andere organisaties een wettelijke verantwoordelijkheid dragen zal de provincie geen**

structurele rol vervullen. Wel is een, in principe tijdelijke, stimulans in samenwerking met de bevoegde instanties mogelijk. Bijvoorbeeld als er tijdelijk extra inzet nodig is, wanneer nieuwe onderwerpen ontwikkeld moeten worden of wanneer samenwerking tussen verschillende organisaties of gemeenten nodig is, maar niet tot stand komt;

- Als onderwerpen aantoonbaar het beste op provinciale schaal kunnen worden opgepakt (en de verantwoordelijkheid niet bij anderen berust) kan de provincie een structurele rol op zich nemen (bijvoorbeeld het zorgvragersbeleid of Sensor, tot voor kort de Telefonische Hulp Dienst).

Bij de uitvoering geldt:

- **Het beleid biedt ruimte voor flexibiliteit. Hoofdzaken worden vastgelegd maar er is ruimte om tussentijds in te spelen op nieuwe ontwikkelingen;**
- **Er wordt optimaal gebruik gemaakt van de mogelijkheden om via cofinanciering extra geld van andere financiers of fondsen aan te trekken.**

Uit het Sociaal Rapport, de rondetafelgesprekken en het Sociaal Debat blijkt dat er in de Groningse samenleving belangrijke veranderingen gaande zijn. Zo krimpt in sommige gebieden van de provincie de bevolking. De vraag is welke gevolgen dit heeft voor de leefbaarheid. De (landelijke) trend van vergrijzing is ook in onze provincie actueel, want evenals in de voorgaande beleidsperiode zal het aantal ouderen blijven stijgen. In het sociaal debat is benadrukt dat kinderen en jongeren kansen moeten krijgen om mee te doen in de samenleving. Ook moeten zij veilig en gezond kunnen opgroeien: dat maakt investeren in het jeugdbeleid noodzakelijk. Wat ook uit het sociaal debat en het POP-debat naar voren komt, is dat inwoners van onze provincie graag willen meedenken over ons beleid. Ook in de toekomst willen wij graag van dit enthousiasme gebruik maken.

De inhoudelijke keuzes voor de beleidsperiode 2009 - 2012 leiden niet tot volledig nieuw beleid. Veel van de thema's waaraan in de afgelopen periode is gewerkt, zijn nog actueel of "actueler dan ooit". Dat geldt voor onderwerpen als jeugd (inclusief het onderwijsbeleid), vrijwilligerswerk, civil society, armoede, sport en bewegen, wijkvernieuwing en het zo lang mogelijk zelfstandig blijven van kwetsbare groepen. Uit de veelheid aan sociale onderwerpen is gekozen voor een aantal thema's waaraan we de komende jaren prioriteit geven. Deze komen terug bij de beschrijving van de programmalijnen in hoofdstuk 2.

>

1.2 PROVINCIALE TAKEN

DE ACTIVITEITEN VAN DE PROVINCIE OP HET SOCIALE TERREIN ZIJN NIET LOS TE ZIEN VAN DE TAKEN EN VERANTWOORDELIJKHEDEN VAN GEMEENTEN EN MAATSCHAPPELIJKE ORGANISATIES. DE GEMEENTEN VERVULLEN OP GROND VAN DE WET OP DE MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING EEN CENTRALE ROL IN HET SOCIAAL BELEID. DAARNAAST ZIJN ONDER MEER WONINGBOUWCORPORATIES, CLIËNTENORGANISATIES, ZORGVERZEKERAARS, ZORGAANBIEDERS, VRIJWILLIGERSORGANISATIES, WELZIJSORGANISATIES, DORPS- EN WIJKRADEN, ONDERWIJS-INSTELLINGEN, SPORT-ORGANISATIES EN VERENIGINGEN BELANGRIJKE SPELERS. BIJ DE UITVOERING VAN ONS BELEID WERKEN WIJ DAAROM SAMEN MET DEZE VERSCHILLENDE PARTNERS.

In de afgelopen periode zijn tal van activiteiten en projecten uitgevoerd met provinciale middelen en met cofinanciering door andere partijen. Voorbeelden hiervan zijn:

- Subsidies van het rijk: sportbeleid, het project spraakmakend in Oost-Groningen;
- Europese subsidies voor de provincie Groningen: Interreg IV A en IV C projecten op het gebied van onderwijs en arbeidsmarkt (vervolg van enkele noordelijke Equalprojecten);
- Subsidies voor ict-oplossingen in de zorg via het Innovatief Actieprogramma Groningen (IAG) en subsidies voor projecten op grond van het programma landelijk gebied;
- Gemeenten: gebiedsgericht werken;
- Zorgverzekeraar Menzis: project huisartsenzorg, project acute zorg, werkplaats wonen, welzijn zorg;
- VWS: project Werken in de zorg na je 50ste;
- Interreg IV B: DC NOISE (Demographic Change New Opportunities in Shrinking Europe).

De provincie heeft de volgende verantwoordelijkheden:

1. Verantwoordelijkheid voor de Jeugdzorg op grond van de Wet op de Jeugdzorg. Dit betreft Bureau Jeugdzorg en het geïndiceerde jeugdzorgaanbod. Verder hebben wij de taak te zorgen voor de aansluiting tussen de geïndiceerde jeugdzorg en het lokale jeugdbeleid. Bij het uitvoeren van onze wettelijke taken op het gebied van de jeugdzorg willen wij samen met andere partners sluitende ketens mogelijk maken.

2. Steunfunctietaken op grond van de Wet op de Maatschappelijke Ondersteuning. Op grond van artikel 13 van de WMO krijgen Provinciale Staten respectievelijk Gedeputeerde Staten opdracht tot het uitvoeren van het steunfunctiewerk zoals omschreven in artikel 1. De memorie van Toelichting voegt daaraan toe dat eerder bij de Welzijnswet (in 1994) een bedrag aan het provinciefonds is toegevoegd voor de uitvoering van deze taak. Sinds die tijd wordt de uitoefening van de steunfunctietaak uit de autonome provinciale middelen bekostigd. Er is ruimte voor een eigen invulling van de steunfunctietaak door de provincie omdat de WMO hiervoor geen verdere richtlijnen bevat. Wel zijn de prestatievelden van de WMO richtinggevend.

3. Verantwoordelijkheid voor het zorgvragersbeleid. De middelen hiervoor zijn eveneens naar het provinciefonds overgegaan (1994). Ook dit beleid wordt dus sinds die tijd bekostigd uit de autonome middelen van de provincie. Vaak is de provinciale taak aanvullend op taken van partners. Dit onderstreept hoe belangrijk het is om interactief te werk te gaan.

4. De provincie is sinds 1987 verantwoordelijk voor de Telefonische Hulpdiensten (Sensoor). De middelen zijn overgegaan naar het provinciefonds.

Zoals wij hiervoor al aangaven beperkt de provincie zich niet uitsluitend tot deze taken, ook uit autonome middelen dragen wij bij aan het sociaal beleid. In deze Sociale Agenda maken wij een onderscheid tussen provinciale (steun) functies en gebiedsgerichte activiteiten in samenwerking met gemeenten. De provinciale functies worden op provinciaal niveau uitgevoerd. Voor het gebiedsgericht werken worden er acht gebieden gevormd (zie hoofdstuk 3 bij 3.2.) Per gebied stellen de betrokken gemeenten en de provincie gezamenlijk vast aan welke projecten en initiatieven zal worden gewerkt. In de nieuwe beleidsperiode wordt het gebiedsgericht werken verder uitgebreid.

2. PROGRAMMA-LIJNEN 2009-2012

OP BASIS VAN HET COLLEGEPROGRAMMA, HET SOCIAAL RAPPORT, DE RONDetafelgesprekken, DE SOCIALE DEBATTEN EN DE BESPREKINGEN VAN HET ANALYSEDOCUMENT EN DE TUSSENSTAP DOOR DE STATENCOMMISSIE WELZIEN, CULTUUR & SOCIAAL BELEID, IS GEKOZEN VOOR DRIE PROGRAMMALIJNEN:

- **JEUGD (§ 2.1).**
- **PARTICIPATIE & GEZONDHEIDSZORG (§ 2.2).**
- **WONEN-WELZIEN-ZORG (§ 2.3).**

2.1 PROGRAMMALIJN 1: JEUGD

De programmalijn Jeugd (0 – 23 jaar) heeft betrekking op preventie, de jeugdzorg, onderwijs en jongerenparticipatie. Wij vinden het belangrijk dat jongeren hun talenten optimaal benutten en niet op jonge leeftijd achterstand oplopen of aan de zijlijn komen te staan. We willen eraan bijdragen dat kinderen en jongeren veilig en gezond kunnen opgroeien tot zelfstandige en evenwichtige volwassenen. Voor jongeren die hierbij hulp nodig hebben, moeten er in de provincie voldoende voorzieningen zijn die de benodigde zorg kunnen leveren.

Ouders en opvoeders zijn in de eerste plaats verantwoordelijk voor de opvoeding van hun kinderen. Maar ouders moeten daarbij een beroep kunnen doen op hulp en ondersteuning wanneer dat nodig is. Het is de taak van de overheid (gemeenten, provincies en rijk) en organisaties om voor het opvoeden van jeugd een zo goed mogelijk klimaat te scheppen.

Voor de uitvoering van onze taken op het gebied van jeugd hebben wij de volgende strategische doelstellingen geformuleerd:

1. de voorliggende voorzieningen versterken;
2. een goede aansluiting jeugdbeleid en jeugdzorg realiseren;
3. de organisatie van Bureau Jeugdzorg versterken;
4. het zorgaanbod Flexibiliseren van en overbruggingshulp bieden;
5. goede nazorg bieden;
6. de informatievoorziening versterken.

In deze Sociale Agenda richten wij ons op doelstellingen op het gebied van preventief jeugdbeleid, een goede aansluiting op de jeugdzorg en op de nazorg. Wij richten ons hier niet op onze wettelijke jeugdzorgtaken. De punten 3 en 4 vindt u daarom niet terug in deze sociale agenda, maar in ons beleidskader jeugd 2009-2012.

In ons beleidskader jeugd 2009 - 2012 beschrijven wij de visie van de provincie Groningen op een sluitende jeugdketen en de realisatie ervan. Het gaat hierbij zowel om doelstellingen op het gebied van de jeugdzorg, als om de doelstellingen zoals in deze sociale agenda uiteen zijn gezet. In ons beleid voor de komende jaren houden wij vast aan onze visie en standpunten zoals eerder verwoord in de notitie 'Samen Sterk, sturen op kwaliteit in de jeugdketen' (2007). Wij geven in ons beleidskader duidelijk aan welke thema's provinciaal en welke thema's gebiedsgericht aangepakt worden.

Provinciale taak

In het kader van de Wet op de jeugdzorg is de provincie verantwoordelijk voor de regie, planning en financiering

van de jeugdzorg. Dit betreft het Bureau Jeugdzorg en het geïndiceerde jeugdzorgaanbod. De provincie moet zorgen voor passende geïndiceerde hulp voor jongeren met ernstige opvoed- en opgroei problemen. Jongeren die door de rechter uit huis worden geplaatst vanwege een onveilige thuissituatie en jongeren die een strafbaar feit hebben gepleegd, vallen deels ook onder de werking van de jeugdzorg en daarmee ook onder de verantwoordelijkheid van de provincie. Naast deze wettelijke taken op het gebied van (geïndiceerde) jeugdzorg heeft de provincie de taak te zorgen voor de aansluiting tussen de jeugdzorg en het lokale jeugdbeleid.

Gemeenten hebben op het gebied van de jeugd ook wettelijke verantwoordelijkheden. In het kader van de WMO zijn ze verantwoordelijk voor de uitvoering van jeugdbeleid en de bestrijding van huiselijk geweld. Vanuit de Wet op de Jeugdzorg zijn gemeenten verantwoordelijk voor het realiseren van Centra voor Jeugd en Gezin.

Het is een uitdaging samen met de gemeenten te zorgen voor een sluitende ketensamenwerking. Hierbij is ook een goede aansluiting op de zorgstructuur van het onderwijs van groot belang. De provincie kan gemeenten ondersteunen bij de ontwikkeling van beleid. Op het brede terrein van de jeugd kan de provincie stimuleren, faciliteren en vanuit de onderzoeksfunctie de ontwikkelingen monitoren. Versterking van en afstemming tussen voorzieningen is een randvoorwaarde voor een effectieve aanpak van problemen. Daarbij is een goede informatieuitwisseling essentieel.

Vanuit onze eerder genoemde strategische doelstellingen stellen wij in ons sociaal beleid onderstaande thema's centraal.

1. Versterken voorliggende voorzieningen: vroegsignalering en aanpak risicofactoren.

De komende jaren richten we ons sterk op preventie, omdat we van mening zijn dat de jeugdige het meest geholpen is bij een vroegtijdige signalering en aanpak van problemen. Het voorliggende (lokale) veld moet zodanig versterkt worden dat problemen zo snel mogelijk gesignaleerd en aangepakt worden. Om dit te bereiken geven we aandacht aan de volgende onderwerpen

- aansluiting zorg en onderwijs;
- een doorlopende carrière: voorkomen schooluitval en alle jongeren aan het werk;
- middelengebruik;
- polarisering en radicalisering;
- jeugdcriminaliteit.

2. Aansluiting jeugdzorg en jeugdbeleid

Een goede aansluiting tussen het lokale jeugdbeleid, de provinciale jeugdzorg én het onderwijs is een

belangrijke voorwaarde om snel (en preventief) in te grijpen bij (dreigende) problematiek. Risico's worden eerder gesignaleerd en door samenwerking kan er efficiëntere zorg of nazorg worden verleend. De komende jaren willen we de aansluiting tussen de jeugdzorg, het lokale jeugdbeleid en het onderwijs verder uitbouwen.

Daarom pakken we de volgende onderwerpen aan:

- **informatievoorziening in de jeugdketen;**
- **realisatie van de Centra voor Jeugd en Gezin en de aansluiting met Bureau Jeugdzorg en met de Zorg Adviesteams;**
- **de aanpak van Multiprobleemgezinnen: Eigen Kracht Conferenties en de aanpak van huiselijk geweld.**

3. Nazorg: jongerenhuisvesting en begeleid wonen-leren-werken

Onze ambitie is de terugleiding van jongeren uit de geïndiceerde jeugdzorg naar huis te verbeteren. De groep die hierbij begeleiding nodig heeft is divers en heeft complexe problemen. Het gaat om jongeren die om welke reden dan ook niet meer thuis (kunnen) wonen, maar nog niet in staat zijn zelfstandig in een stabiele woonsituatie te voorzien. Ook gaat het om jongeren die, na verblijf in een voorziening van jeugdzorg of een justitiële inrichting terugkeren naar hun woongemeente maar niet meer thuis kunnen wonen. Er is bij gemeenten en instellingen een grote bereidheid en behoefte om de problematiek aan te pakken. Het project Kamers met Kansen, zoals dat in de stad Groningen wordt ontwikkeld volgens het campusconcept, biedt een voorziening aan waar deze jongeren tijdelijk zelfstandig wonen in een veilige omgeving, met lichte woonbegeleiding, terwijl gewerkt wordt aan het behalen van een startkwalificatie. Dit concept kan ook in andere gemeenten toegepast worden. Wij zullen dan ook bevorderen dat de resultaten en ervaringen actief worden gedeeld met de betrokken partijen buiten de stad Groningen. Wij willen bijdragen aan provincie-dekkende woon- leer-werkvoorzieningen voor risico

jongeren. Dit thema is een gezamenlijk onderwerp voor de programmalijsen jeugd en wonen-welzijn-zorg.

4. Jongeren betrekken bij het provinciaal beleid: jongerenparticipatie

Het is van belang dat jongeren zelf mee doen in onze samenleving. Jongeren hebben ideeën die er toe doen. We leven in een democratie waar de stemgerechtigde leeftijd 18 jaar is, maar jongeren kunnen al eerder, op jongere leeftijd, bij het provinciale beleid betrokken worden. Jongerenparticipatie is op veel verschillende terreinen inzetbaar. Dat geldt zeker voor het provinciale jeugd(zorg) beleid. Door met jongeren in dialoog te zijn kan de provincie haar beleid beter op de behoeften van jongeren afstemmen. Hiervoor maken wij gebruik van het jongerentrendteam dat vanuit onze jongerenparticipatie is ontstaan. Dit team bestaat uit 30 jongeren afkomstig uit alle gelederen van onze provincie.

Relatie met andere beleidsvelden

De programmalijs jeugd heeft raakvlakken met economische zaken, ruimtelijke ordening, vervoer, het plattelandsbeleid en het sportbeleid. Een goede aansluiting tussen het onderwijs en het bedrijfsleven raakt zowel de provinciale afdeling Cultuur en Welzijn als de afdeling Economische Zaken. Vanuit economisch oogpunt is het ook van belang te voorkomen dat (nog meer) jongeren wegtrekken van het platteland. Dit hangt samen met de beschikbaarheid van voorzieningen voor de jeugd. Er is een relatie met (volks)huisvesting in het kader van jongerenhuisvesting en begeleid wonen. En het verkeers- en vervoersbeleid: veilige routes naar school en openbaar vervoer zijn van belang. Vanuit het oogpunt van leefbaarheid is het belangrijk dat het beschikbare voorzieningenaanbod niet verder onder druk komt te staan. Dit heeft een relatie met ruimtelijke ordening, volkshuisvesting, landelijk gebied en plattelandsbeleid. Ook zijn er raakvlakken met het sportbeleid: bewegen en gezondheid. Het instrument jongerenparticipatie is op veel verschillende beleidsterreinen inzetbaar. Jongeren kunnen zelf goed aangeven wat voor hen verbeterpunten zijn.

2.2 PROGRAMMALIJS 2: PARTICIPATIE & VOLKSGEZONDHEID

Als overheid willen we een bijdrage leveren aan een goed functionerende samenleving en een prettig leefklimaat. Dit betekent onder meer dat wij vinden dat alle Groningers de mogelijkheid moeten hebben om actief in de samenleving te kunnen participeren. En dat sociale uitsluiting of sociaal isolement (bijvoorbeeld door armoede of taalachterstand) moet worden tegengegaan. Vrijwilligerswerk, het verenigingsleven, sport, activiteiten in de eigen wijk

of dorp en een goed voorzieningenniveau kunnen hier een positieve bijdrage aan leveren.

Bij de programmalijs "Participatie & Volksgezondheid" besteden we aandacht aan vrijwillige inzet en civil society, armoedebeleid, sport en bewegen, mondiale bewustwording, asielzoekers, volksgezondheid, mantelzorg en zorgvragersbeleid.

2.2.1

VRIJWILLIGERSWERK EN CIVIL SOCIETY

Het versterken van het vrijwilligerswerk draagt bij aan een leefbare samenleving. Vrijwilligerswerk is van belang voor de sociale cohesie: mensen worden aangesproken op hun maatschappelijke betrokkenheid. Ondanks het feit dat vele Groningers zich op diverse terreinen vrijwillig inzetten, dreigt er een tekort aan vrijwilligers, vooral vanuit de jongere generatie. Tegelijkertijd neemt de vraag naar vrijwilligers toe, omdat steeds meer initiatieven op het sociale terrein aan het particuliere initiatief worden overgelaten. Dit komt vooral voort uit de vermaatschappelijking van de zorg en de WMO. Het is daarom zaak de huidige vrijwilligers gemotiveerd te houden door een goede ondersteuning te bieden. Ook is het nodig nieuwe vormen van vrijwilligerswerk te initiëren, passend bij de actieve individuele levensstijl van potentiële vrijwilligers. Een belangrijke ontwikkeling is het maatschappelijk ondernemen, waarbij het bedrijfsleven wordt ingeschakeld bij het vrijwilligerswerk ofwel samenwerkt met vrijwilligersorganisaties.

Het bevorderen van de 'civil society': het vergroten van de solidariteit tussen mensen onderling en van de maatschappelijke betrokkenheid, is eveneens van belang. Begrippen als zorg voor elkaar, menselijke maat, eigen verantwoordelijkheid en wederzijds respect zijn daarbij essentieel. Een leefbare samenleving moet het hebben van inwoners die zich voor elkaar willen inzetten. Het komt erop aan daarvoor de goede condities te scheppen.

De samenleving wordt steeds meer multicultureel. Uitgangspunt bij het sociaal beleid is dat iedereen kan (blijven) participeren: of het nu gaat om allochtonen, asielzoekers, jongeren, ouderen, kwetsbare groepen of mensen met een maatschappelijke achterstand. Voorkomen moet worden dat bevolkingsgroepen tegenover elkaar komen te staan of geen begrip meer voor elkaar kunnen opbrengen.

2.2.2

ARMOEDEBELEID

Een deel van de Groningers kampt met geldgebrek en de problemen die daaruit voortvloeien. Maar het gaat niet alleen om de financiële aspecten van armoede. Ook of mensen voldoende mogelijkheden hebben om deel te kunnen nemen aan de samenleving speelt een rol. De sociale en culturele aspecten van armoede zoals eenzaamheid, uitsluiting, fysieke en psychische handicaps zijn eveneens van betekenis. Opgroeien in armoede betekent vaak ook dat kinderen uitgesloten zijn van sportclubs en andere vrijetijdsbesteding en dat zij vaker afzien van een vervolgoopleiding. Zo is er een grote kans dat armoede van generatie op generatie wordt overgedragen.

Provinciale rol

De onderwerpen vrijwilligerswerk en civil society hangen nauw samen met lokale beleid. Het bevorderen van de sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten wordt in de WMO als één van de prestatievelden genoemd. Wij zien het dan ook als een logische stap om een deel van het budget dat in de afgelopen jaren voor het vrijwilligerswerk beschikbaar was toe te voegen aan het budget voor het gebiedsgericht werken met gemeenten.

Een aantal activiteiten willen wij op provinciaal niveau voortzetten:

- **Het kenniscentrum vrijwilligerswerk - vervult een provinciale steunfunctie.**
- **Het platform Maatschappelijk Ondernemen Groningen - stimuleert bedrijven om maatschappelijke inzet te tonen en zich voor het vrijwilligerswerk in te zetten. Het platform is daar in de afgelopen periode goed in geslaagd; er gaat een sterk stimulerende en enthousiasmerende werking vanuit.**
- **De afgelopen jaren hebben we de provinciale vrijwilligersprijs uitgereikt. Wij zullen het effect van deze prijs evalueren. Aan de hand daarvan gaan we na hoe we het vrijwilligerswerk in de komende periode kunnen stimuleren.**

Relatie met andere beleidsvelden

Het vrijwilligerswerk is zo gevarieerd dat er eveneens relaties zijn met vrijwel alle andere beleidsvelden (zoals met de zorg, sport, natuurbeheer, cultuur, jeugdwerk, politiek, dorpshuizen). Vanuit het Programma Landelijk Gebied (thema sociaal economische vitalisering) worden buurt- en dorpsactiviteiten ondersteund. Het instrument jongerenparticipatie is op veel verschillende beleidsterreinen inzetbaar. Jongeren kunnen zelf goed aangeven wat voor hen verbeterpunten zijn.

Provinciale taak

Gemeenten en rijk zijn primair verantwoordelijk voor het armoedebeleid. De provincie kiest voor een ondersteunende en initiërende rol in samenwerking met gemeenten en maatschappelijke organisaties.

Taken liggen vooral op het terrein van:

- voorlichting en deskundigheidsbevordering;
- preventief beleid en projecten activeren;
- de doelgroep goed in beeld krijgen en brengen;
- best practices beschrijven en beschikbaar stellen;
- projecten en activiteiten zoeken die gericht zijn op structurele verbeteringen;

- informatie- en kennisuitwisseling over armoede en armoedebestrijding tussen gemeenten stimuleren en faciliteren.

Voor dit onderwerp is het actieprogramma 'Armoede en armoedebestrijding provincie Groningen 2008 tot 2011' opgesteld. Naar aanleiding van de inspraakreacties en het overleg met gemeenten hebben wij aan de hand van het provinciale actieprogramma bepaald welke onderdelen we bij een gebiedsgerichte aanpak kunnen betrekken. Daarbij komen we tot de conclusie dat een groot aantal van de initiatieven die in het actieprogramma worden genoemd zich goed lenen voor een gezamenlijke aanpak met gemeenten. Zoals armoede tijdig signaleren, bestaande regelingen beter benutten, sociaal isolement tegengaan en het verbeteren van de contacten met organisaties die kunnen helpen.

Wij stellen dan ook voor een groot deel van het beschikbare budget voor armoedebelief naar het gebiedsgericht werken over te brengen.

Wij stellen voor om de resterende middelen onder te brengen in een provinciaal stimuleringsbudget armoedebelief, waarop een beroep kan worden gedaan door verschillende organisaties (inclusief gemeenten) die betrokken zijn bij het tegengaan van armoede.

Relatie met andere beleidsvelden

Armoede is een breed beleidsterrein. Er is een relatie met activiteiten die erop gericht zijn sociale uitsluiting te voorkomen en participatie te bevorderen, met het sportbeleid, het vrijwilligerswerk, het onderwijsbeleid en het openbaar vervoer.

2.2.3 SPORT EN BEWEGEN

SPORT EN BEWEGEN IS BELANGRIJK, VOOR LICHAAM EN GEEST, VOOR GEZONDHEID EN WELZIJN. OOK DRAAGT HET BIJ AAN BETROKKENHEID BIJ DE SAMENLEVING, ZOWEL VOOR JONG ALS OUD. HET SOCIALE ASPECT VAN SPORT-BEOEFENING IS AANZIENLIJK. SPORT LEVERT NIEUWE CONTACTEN OP, VERMINDERT DE KANS OP SOCIAAL ISOLEMENT EN KAN EEN MIDDEL ZIJN VOOR SOCIAAL-CULTURELE INTEGRATIE. BOVENDIEN LEVERT SPORT, EN IN HET BIJZONDER DE SPORTVERENIGING, EEN BELANGRIJKE BIJDRAGE AAN DE LEEFBAARHEID. DE MAATSCHAPPELIJKE WAARDE VAN SPORT EN BEWEGEN IS DUS GROOT.

In de sportnota 'Mitdoun is Goud!' staan de provinciale plannen voor het nieuwe sportbeleid 2007 t/m 2010. Daarin is nog meer dan voorheen de nadruk op gezondheid gelegd. Gezondheidsrisico's worden steeds groter door te weinig beweging en door het toenemende overgewicht. In onze provincie komt overgewicht meer voor dan het gemiddelde in Nederland. En ook is de gezondheidssituatie van Groningers ongunstiger dan gemiddeld in ons land.

In het kader van de Breedtesportimpuls provincie, die een looptijd heeft van 2002 t/m 2008, worden onder meer mensen met een beperking en chronisch zieken gestimuleerd om meer te gaan bewegen. Tot en met 2010 is de subsidieregeling "Provinciaal accommodatiefonds" van kracht. Uit het fonds worden bijdragen verleend voor het in stand houden of verbeteren en vernieuwen van sportvoorzieningen in

steden, wijken, dorpen en kernen. Het doel is sportverenigingen met een accommodatie in eigen beheer, sneller en beter in staat te stellen hun accommodatie te handhaven, op te waarderen dan wel om nieuwe voorzieningen aan te brengen. Voor de beleidsdoelen wordt verwezen naar de sportnota 'Mitdoun is Goud!'

Provinciale rol

De opgave is ervoor te zorgen dat de gezondheidswinst onder de Groningers wordt vergroot door het stimuleren van sport, beweging en een gezonde leefstijl. Meer bewegen en gezonder eten kan de negatieve gevolgen van bewegingsarmoede een halt toe roepen. De provincie functioneert hier ondersteunend en stimulerend. Daarnaast kan de provincie ook een meer initiërende en regisserende rol op zich nemen, bijvoorbeeld bij het tot stand komen van (meer) sportaanbod voor mensen met een beperking en chronisch zieken. De provincie kan daaraan bijdragen door samen te werken met gemeenten en diverse (sport)ondersteuningsorganisaties. De samenwerking krijgt vorm in projecten die vooral op lokaal niveau worden uitgevoerd, zoals Buurt, Onderwijs en Sport (BOS). Wij zijn voornemens om het thema sport na afloop van de beleidsperiode 'Mitdoun is Goud!' verder gebiedsgericht vorm te geven. De WMO en de huidige sportinfrastructuur in onze provincie bieden namelijk kansen om sport onder de noemer van participatie in het gebiedsgerichte werken in te bedden. Hierbij willen we nadrukkelijk ook het Huis voor de Sport betrekken. Met de voorbereidingen hiervoor starten we in de komende jaren.

Relatie met andere beleidsvelden

De dwarsverbanden met het thema sport, bewegen en gezondheid liggen voornamelijk op het terrein van welzijn (jeugd, ouderen, vrijwilligers, buurt/wijk) en zorg (gezondheid, bewegingsarmoede, overgewicht, blessures). Daarnaast zijn er duidelijk raakvlakken met Onderwijs en Recreatie. Het is zaak om in te spelen op de toename van het aantal ouderen in onze provincie (vergrijzing) en het vergroten van het aanbod voor ongeorganiseerd sporten en bewegen.

MONDIALE BEWUSTWORDING EN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

Er bestaat een fundamentele ongelijkheid tussen mensen hier en elders in de wereld. Internationaal erkende rechten van mensen worden overtreden, milieuproblemen, oorlogen en conflicten zijn wereldwijd aan de orde van de dag. Wij vinden het van belang dat de inwoners van Groningen oog hebben voor deze mondiale problematiek en dat zij zich bewust zijn van het feit dat wij allen wereldburgers zijn. De mondiale problematiek gaat iedereen aan. Voor mondiale bewustwording en ontwikkelingssamenwerking gaan wij uit van de beleidsdoelstellingen van de Verenigde Naties, Europa en de Nederlandse overheid. Voor een groter draagvlak van ons beleid zoeken we zo veel mogelijk aansluiting bij de ontwikkelingen in Groningen en de kenmerken van de Groninger samenleving.

Provinciale taak

Eraan bijdragen dat er in de Groningse samenleving blijvende aandacht is voor de noodzaak van een duurzame ontwikkeling van landen in de derde wereld.

Dit willen we in deze beleidsperiode bereiken door:

- **Subsidiëren van COS-Groningen (Centrum voor Ontwikkelings Samenwerking). Het COS stimuleert burgers, gemeenten en organisaties die zich bezig houden met ontwikkelingssamenwerking. Voor de nieuwe beleidsperiode zal er een nieuwe**

budgetovereenkomst met prestatieafspraken met COS-Groningen worden gesloten;

- **Subsidiëren van Groningse instellingen, zoals het overlegorgaan Wereldwinkels en Gered Gereedschap Groningen met een budgetovereenkomst en prestatieafspraken;**
- **Particuliere initiatieven van Groningse organisaties incidentele subsidies geven voor het versterken van hun draagvlak.**

Het krediet mondiale bewustwording is samengevoegd met het krediet incidentele activiteiten welzijn tot een nieuw krediet incidentele activiteiten welzijn. Hieruit worden ook activiteiten of projecten gesubsidieerd die bedoeld zijn om de Groningse bevolking te informeren en bewust te maken van de mondiale ontwikkelingsproblematiek. Ook instellingen, zoals het overlegorgaan Wereldwinkels en Gered Gereedschap krijgen hieruit een (kleine) jaarlijkse bijdrage.

Relatie met andere beleidsvelden

Er is een relatie met verschillende beleidsterreinen, onder meer welzijn, multiculturaliteit, jeugd, jongerenparticipatie, cultuur, onderwijs, sport, veiligheidsbeleid, water, milieu en duurzaamheid. Mondiale bewustwording draagt bij aan het versterken van sociale cohesie en integratie van autochtone en allochtone burgers in onze provincie.

ASIELZOEKERSBELEID EN INTEGRATIE MINDERHEDEN

Voor het provinciaal beleid ten aanzien van asielzoekers houden wij de volgende uitgangspunten aan:

- **De taakstelling met betrekking tot de opvang van asielzoekers royaal uitvoeren: een bijdrage leveren aan zinnig verblijf van asielzoekers in onze provincie, ongeacht de duur van hun verblijf;**
- **Voorkomen dat asielzoekers die legaal in onze provincie wonen maar geen recht meer hebben op opvang, op straat worden gezet;**
- **Een coördinerende rol op het terrein van openbare orde en veiligheid;**
- **Een coördinerende rol bij het huisvesten van statushouders.**

De komende periode zal veel aandacht nodig zijn voor het huisvesten van degenen die een verblijfsvergunning hebben gekregen op grond van de pardonregeling. Verwacht wordt dat tot 2010 circa 900 'pardonners' gehuisvest moeten worden. Op voorstel van de Vereniging Groninger Gemeenten (VGG) is besloten

dat provincie en de VGG hiervoor een gezamenlijk Plan van Aanpak opstellen, dat wordt uitgevoerd in acht regio's. Een provinciale stuurgroep zal de voortgang op de voet blijven volgen.

Wij blijven in de komende periode aandacht besteden aan de inburgering, de integratie en participatie van minderheden. In de periode 2005 - 2008 vormde dit een onderdeel van het G6 programma.

Er is onder meer gewerkt aan:

- **Het opzetten van het Kenniscentrum Multicultureel Groningen; een netwerk met een frontoffice voor multi-etnische vraagstukken en activiteiten voor stad en provincie Groningen. Burgers, professionals, organisaties en overheid kunnen hier terecht om kennis en ervaringen uit te wisselen;**
- **Inrichten digitaal loket: interactief vraaggestuurd informatiesysteem (operationeel per maart 2008).**

VOLKSGEZONDHEID, ZORGVRAGERSBELEID, MANTELZORG EN HULPVERLENING

Het beroep op de ouderenzorg en de gezondheidzorg zal in de komende periode blijven toenemen. De zorg (en welzijnssector) groeit en is sterk in beweging. Het einde daarvan is nog niet in zicht. Innovatie in de gezondheidszorg en ketensamenwerking is nodig voor een structureel goed zorgaanbod.

De zorgsector levert voor onze provincie veel werkgelegenheid op. Dit creëert kansen die wij willen benutten (bijv. Vitaal platteland, mensen die moeilijk aan de slag komen aan het werk helpen).

Volkgezondheid

De provincie heeft op dit moment nog een wettelijke taak op het terrein van de ambulancezorg. Een belangrijke opgave hierbij is dat alle inwoners van de provincie, en dan vooral in situaties waar spoed geboden is, zo snel mogelijk -eerste- hulp krijgen van het ambulancepersoneel en waar nodig naar het ziekenhuis worden vervoerd. De provincie heeft verder geen taken op het terrein van de volksgezondheid, maar kan soms wel een bijdrage leveren aan projecten. In het verleden is verschillende malen een beroep gedaan op de provincie als coördinerende instantie die partijen bij elkaar brengt om samen aan verbeteringen te werken. Voorbeelden uit de voorgaande periode zijn het project om het (dreigende) huisartsentekort tegen te gaan en het project om de organisatie van de acute zorg te verbeteren. Een nieuw voorbeeld is de provinciale deelname aan het project om meer 50-plussers in de zorg aan het werk te houden. Ook in de komende periode blijven wij open staan voor dit soort initiatieven. De bereikbaarheid en de kwaliteit van de ziekenhuiszorg en de noodzaak van samenwerking tussen de streekziekenhuizen en de ziekenhuizen in de stad Groningen heeft onze aandacht. Een ander voorbeeld is het Innovatie Actieprogramma Groningen, waarmee onder meer ICT projecten in de zorg mogelijk worden gemaakt.

Zorgvragersbeleid

Bij het zorgvragersbeleid staat centraal dat gebruikers van zorg invloed kunnen uitoefenen op de zorg die ze krijgen. Daarbij gaat het zowel om kwantitatieve aspecten (beschikbaarheid en bereikbaarheid) als kwalitatieve aspecten (zorg moet effectief zijn en van hoog niveau). Voor de ondersteuning van zorgvragers is een goede basisinfrastructuur nodig. De provincie verstrekt daarom een subsidie aan Zorgbelang Groningen en de daaraan gelieerde koepelorganisaties. Het provinciale beleid is vastgelegd in de kadernotitie zorgvragers. De versterking van de positie van zorgvragers door samenwerking en bundeling staat hierin centraal.

Het platform Hattinga Verschuere en Zorgbelang Groningen hebben aangekondigd nauwer te gaan samenwerken. Dit verwelkomen wij, want dit leidt tot een versterking van de belangenbehartiging van mantelzorgers. Conform een voorstel van beide organisaties kennen we aan het platform Hattinga Verschuere een jaarlijkse subsidie voor bestuurskosten toe. Daarnaast krijgt het platform voor een beperkt bedrag ondersteuning van Zorgbelang.

Mantelzorg

Mantelzorgers zijn actief betrokken burgers. Zij zorgen voor mensen die hen na staan: partners, familieleden of vrienden. Het sociaal rapport "Weten waar we staan" geeft aan dat één op de acht 65-plussers in de provincie mantelzorg krijgt en dat één op de zes Groningers mantelzorg geeft. De bijdrage van de mantelzorg in het totaal van de zorg is groot. Zonder mantelzorgers zou het er met de zorg in Nederland niet goed voorstaan. Mantelzorgers hebben geen vrije keuze. Mantelzorg wordt gekenmerkt door 'onvermijdelijkheid', een doorgaans grote intensiteit en langdurigheid en de noodzaak om hier activiteiten voor op te geven. Mantelzorgers kunnen overbelast raken en verdienen steun en erkenning voor hun werk.

In Groningen zijn voor mantelzorgers lokale steunpunten opgezet, waarvoor de gemeenten de verantwoordelijkheid dragen. Het provinciale coördinatiepunt vrijwillige thuiszorg en mantelzorg ondersteuning (PVCTM) biedt de lokale steunpunten ondersteuning. Het provinciale coördinatiepunt werd tot voor kort uit de AWBZ bekostigd. Inmiddels is de financiering naar de WMO overgegaan. In de komende periode nemen wij de subsidiering van het provinciale coördinatiepunt vrijwillige thuiszorg en mantelzorgondersteuning over. Tot nog toe is het provinciale coördinatiepunt een onderdeel van Humanitas Groningen. Onze intentie is om het provinciale coördinatiepunt naar het CMO over te laten gaan, waarbij de bekostiging via de exploitatiesubsidie van het CMO plaatsvindt. Wij zijn hierover nog in overleg met Humanitas en het CMO. Aannemend dat hierover een akkoord met Humanitas Groningen en het CMO wordt bereikt, zijn wij voornemens om in de exploitatiesubsidie van het CMO voor het provinciale coördinatiepunt een bedrag van maximaal € 156.274,- op te nemen.

Hulpverlening

Sensor (tot voor kort de SOS Telefonische Hulpdienst Groningen en Drenthe) verleent laagdrempelige en anonieme telefonische 24 uur hulp met behulp van goed opgeleide vrijwilligers (telefoonwachten). De hulpdienst draagt hiermee bij aan het bestrijden van een belangrijk maatschappelijk

PROGRAMMALIJN 3: WONEN-WELZIJN-ZORG

DEZE PROGRAMMALIJN HEEFT BETREKKING OP DE ONDERWERPEN WAARBIJ FYSIEKE EN SOCIALE ASPECTEN SAMENKOMEN. WONEN, WELZIJN EN ZORG STAAN ZOWEL IN HET PROVINCIAAL OMGEVINGSPLAN (POP) ALS IN DE SOCIALE AGENDA. POP EN DE SOCIALE AGENDA BEPALEN SAMEN HET NIEUWE PROVINCIALE BELEID OP HET GEBIED VAN WONEN, WELZIJN EN ZORG, WAARBIJ EEN INTEGRALE AANPAK CENTRAAL STAAT. HET POP EN DE SOCIALE AGENDA ZULLEN ELKAAR IN DE KOMENDE MAANDEN WEDERZIJD BEÏNVLOEDEN.

probleem (bij vooral kwetsbare groepen), namelijk vereenzaming en sociaal isolement. Sensor is aan het vernieuwen. De organisatie zoekt naar nieuwe doelgroepen en werkwijzen, zoals het uitvoeren van leun- en steuncontacten voor professionele organisaties van hulpverlening (bijvoorbeeld OGGz-cliënten), 'uitbellen' (periodiek telefonisch contact met mensen die -dreigen te- vereenzamen of zich eenzaam voelen) en 'chatten'.

Taak van de provincie

Zoals gezegd heeft de provincie nu nog een wettelijke taak op het terrein van de ambulancezorg. Op grond daarvan moeten wij zorgen voor een spreidingsplan ambulances en het verlenen van een vergunning aan de organisatie die ambulancezorg c.q. -vervoer verricht in de provincie. Of de provincie deze wettelijke taken blijft behouden, hangt af van de instemming van de Eerste Kamer met het wetsvoorstel Ambulancezorg, die de Wet ambulancevervoer moet vervangen en waarin geen taak meer is weggelegd voor de provincie. De inschatting is dat deze wet niet eerder dan 2009/2010 van kracht wordt.

Op het terrein van de volksgezondheid blijven we openstaan voor deelname aan projecten, wanneer

de betrokken partijen een beroep op ons doen. De provincie verleent een subsidie voor de provinciaal georganiseerde patiënten- en consumentenorganisaties in Groningen en het ondersteuningsplatform Zorgbelang Groningen. Vanaf 1994 doet de provincie dit in het kader van een gedecentraliseerde rijksverantwoordelijkheid. In de komende periode zullen wij de verantwoordelijkheid voor het coördinatiepunt vrijwillige thuiszorg en mantelzorg ondersteuning op ons nemen.

De provincie verleent een subsidie aan Sensor. In 1987 zijn de middelen hiervoor naar het provinciefonds overgegaan.

Relatie met andere beleidsvelden

Er zijn raakvlakken met onderwijs, economische zaken en het arbeidsmarktbeleid. De werkgelegenheid in de zorg is een gemeenschappelijk aandachtspunt.

Toepassingen van ICT in de zorg zijn niet alleen voor de zorg van belang maar leveren ook kansen op voor bedrijven in onze provincie. Verder is er een nauwe samenhang met "wonen, welzijn en zorg" voor kwetsbare doelgroepen. Bovendien zijn er dwarsverbanden met sport en het promoten van een gezonde levensstijl.

Wij willen ons nadrukkelijk inspannen om voor alle inwoners een goede woon- en leefomgeving te realiseren. Binnen wonen en welzijn en zorg kiezen wij voor drie sporen:

- Wonen, welzijn en zorg voor kwetsbare groepen.
- Verbetering van de leefbaarheid van dorpen, buurten en wijken;
- Beschikbare en bereikbare voorzieningen op het platteland.

2.3.1

WONEN, WELZIJN EN ZORG VOOR KWETSBARE GROEPEN

Op dit moment behoort naar schatting één op de acht inwoners van de provincie Groningen tot een groep die weliswaar zelfstandig woont, maar kwetsbaar is en gebruik moet maken van (mantel)zorg- en welzijnsvoorzieningen. Met kwetsbare inwoners worden mensen met lichamelijke, verstandelijke of psychische beperkingen bedoeld.

Deze groep kwetsbare inwoners zal in omvang toenemen, van ongeveer 75.000 nu tot bijna 90.000 in 2020. Een groot deel van deze toename bestaat uit ouderen met lichamelijke beperkingen of dementie.

De vraag naar zorg, hulp en welzijnsvoorzieningen zal hierdoor toenemen.

Ouderen en mensen met een handicap willen zo lang en zo veel mogelijk als normale burgers in onze samenleving kunnen leven en participeren. Dat betekent dat zij zo zelfstandig mogelijk (blijven) wonen of in een kleinschalige woonvorm hulp ontvangen. We zien dan ook dat een deel van de zorg zich verplaatst van intramuraal (bijvoorbeeld verzorgingshuis of verpleeghuis) naar extramuraal (thuisituatie). Overigens woont negen van de tien 75-plussers op zichzelf.

Het is de taak van gemeenten en woningcorporaties om ervoor te zorgen dat er voldoende geschikte, levensloopbestendige woningen beschikbaar komen.

Verder gaat het om maatregelen als:

- Een gezonde levensstijl bevorderen om het beroep op zorg te verminderen;
- Mantelzorg en de inzet van vrijwilligers bevorderen;
- De mogelijkheden van ouderen en kwetsbare groepen voor arbeid of vrijwilligerswerk beter benutten;
- Voldoende aanbod van (welzijns)diensten op maat;
- Aangepaste vormen van openbaar vervoer;
- Toegankelijke (openbare) gebouwen;
- Toepassing van ICT (domotica);
- Bevordering deelname aan sport, recreatie en cultuur;
- Oprichting dienstencentra, steunstee, multifunctionele centra, zorgposten e.d. in wijken en dorpen;
- Werken in de zorg aantrekkelijk maken.

Provinciale rol

Op grond van de WMO spelen de gemeenten een hoofdrol. Samen met de adviesraden op grond van de WMO, woningcorporaties, zorgaanbieders, welzijnsinstellingen en de zorgverzekeraars maken zij plannen om voor een goed aanbod van wonen, welzijn en zorg voor kwetsbare groepen te zorgen. De provincie wil een steunende, innoverende en stimulerende rol vervullen: dit komt tot uitdrukking in het sociaal beleid en in het provinciaal omgevingsbeleid.

Het bureau Companen heeft in de afgelopen periode voor de gemeenten regiorapporten opgesteld, één voor de regio Groningen-Assen en één voor de overige gemeenten. In deze rapporten wordt aangegeven hoe het er met het aanbod van wonen, welzijn en zorg voor kwetsbare groepen voor staat en wat in elke gemeente de opgave is. Die rapportages zijn gevolgd door twee convenanten, waarin de gemeenten uitspreken dat zij een integrale aanpak wonen, welzijn en zorg zullen uitwerken. De provincie heeft de convenanten mede ondertekend. Daardoor is vastgelegd dat de provincie een stimulerende rol speelt en bijdraagt aan de uitvoering van de aan de convenanten gekoppelde actieprogramma's. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan cofinanciering van een aantal pilotprojecten, die in de actieprogramma's genoemd staan. Aanwending van het stimuleringsfonds zorg is hiervoor een mogelijkheid.

Relatie met andere beleidsvelden

Behalve met het POP is er een relatie met Economische Zaken: werkgelegenheid en het plattelandbeleid. Er zijn raakvlakken met het thema sociaal economische vitalisering van het Programma Landelijk gebied. Vanuit het LPG worden projecten die de leefbaarheid bevorderen ondersteund. Zorg kan een rol spelen bij de vitalisering van het platteland. Verder zijn er relaties met participatie en sociale cohesie, het vrijwilligerswerk, de mantelzorg en het milieubeleid (duurzaam bouwen).

2.3.2 LEEFBAARHEID VAN DORPEN, WIJKEN EN BUURTEN

Verskillende factoren beïnvloeden de leefbaarheid in buurten en wijken: de kwaliteit van het woningbestand, de inrichting van de buurt, de aanwezige voorzieningen, de samenstelling van de bevolking en de mate van sociale cohesie. In veel wijken gaat het goed, maar er zijn ook wijken met een concentratie van problemen, zoals: woningen

die in de huidige tijd niet meer voldoen, relatief veel armoede, werkloosheid, overlast en een gebrek aan sociale samenhang. In zulke gevallen kan een aanpassing van de woningvoorraad, woningverbetering en een herinrichting van de wijk met meer groen niet alleen de oplossing zijn. Aanpassingen van de fysieke omgeving dienen hand in

hand te gaan met sociale vernieuwing. Wij willen stimuleren dat onder regie van gemeenten, maatschappelijke instellingen en andere betrokkenen werken aan de verbetering van de sociale infrastructuur in buurten en wijken. In de afgelopen acht jaar is via de door ons gesubsidieerde aanpak van 'Heel de Buurt/De Buurt de Baas' met succes gewerkt aan de verbeteringen van de wijken in de verstedelijkte gebieden van onze provincie. Op deze plekken is de betrokkenheid van de bewoners bij elkaar toegenomen, onder meer door nieuwe activiteiten te organiseren. Er is ook gewerkt aan de kunst van 'leven en laten leven'; de tolerantie en acceptatie van bewoners onderling vergroten. De afstand tussen de bewoners en organisaties als gemeente, kinderopvang, hulpverleningsinstellingen, maatschappelijk werk, Centra voor Werk en Inkomen en sportverenigingen is verkleind.

- Wij willen de 'Heel de Buurt' aanpak onderbrengen bij het gebiedsgericht werken met gemeenten. Dit betekent dat deze aanpak nu ook in andere gemeenten kan worden toegepast, waarbij wij streven naar een combinatie met verbeteringen in de fysieke omgeving;
- Wij zien hier een sterke relatie met de programma-lijn participatie. In eerdere projecten Heel de Buurt/de Buurt de Baas zijn goede ervaringen opgedaan met het bevorderen van sociale cohesie;
- Het buurtgericht werken kan ook een goede ingang bieden om de gevolgen van armoede tegen

te gaan. Armoede is namelijk meer dan alleen een tekort aan financiële middelen. Betrokkenen kunnen ook het gevoel krijgen dat ze niet mee kunnen doen. De sociale gevolgen zijn veelal groot. De Heel de Buurt-aanpak bevordert de betrokkenheid van inwoners bij elkaar. Bovendien wordt de afstand tot hulpverleningsinstellingen kleiner.

Provinciale rol

Aanvullend op regionale initiatieven proberen een bijdrage te leveren aan het in stand houden van voorzieningen door middel van gebiedsgerichte agenda's en het fonds wonen, welzijn en zorg.

Relatie met andere beleidsvelden

Bij dit thema is er een sterke relatie met de beleids-terreinen van het POP. Binnen het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ruimtelijk beleid) is de herstructurering van buurten en wijken een belangrijk speerpunt. Er is in het kader van de stedelijke vernieuwing extra geld nodig vanwege de noodzakelijke samenhangende aanpak van fysieke en sociale maatregelen. Bovendien is er een relatie met het PLG, met name onder de noemer van leefbaarheid en sociale vitalisering. De leefbaarheid heeft ook een relatie met het vrijwilligersbeleid, het armoedebelief en het sportbeleid, evenals met wonen, welzijn en zorg voor kwetsbare groepen.

2.3.3 BEREIKBAARHEID EN BESCHIKBAARHEID VAN VOORZIENINGEN OP HET PLATTELAND

Demografische veranderingen zijn van grote invloed op de zorg, het voorzieningenniveau en de leefbaarheid. De Groninger bevolking ontgroent en vergriest. In sommige regio's leidt dat tot bevolkingskrimp. Deze situatie heeft gevolgen voor het voorzieningenniveau en daardoor voor de leefbaarheid en de mogelijkheden om te participeren in de samenleving. Dat geldt vooral voor het platteland. Het zal moeilijk worden om voorzieningen in de sfeer van welzijn en zorg kwalitatief op het huidige niveau te handhaven. Omdat voorzieningen voor het bestaan een bepaalde bevolkingsomvang nodig hebben, kunnen kleine dorpen onder druk komen te staan. De ontgroening kan ook gevolgen hebben voor het (voortbestaan) van voorzieningen voor jeugdigen, zoals peuterspeelzalen of scholen. Hierop zal tijdig moeten worden ingespeeld, bijvoorbeeld door de ontwikkelingen vroegtijdig door te nemen met de betrokken partijen. Een proactieve aanpak is wenselijk.

Provinciale rol

Voor de verbetering van de sociale infrastructuur hebben we een investeringsfonds Wonen, Welzijn en Zorg ingesteld. Wij willen de mogelijkheden om middelen te stapelen (Investeringsbudget Landelijk Gebied, LEADER en eventueel ISV3) benutten.

Relatie met andere beleidsvelden

Er zijn relaties met de beleidsvelden ruimtelijk beleid, economische zaken, onderwijs, zorg, plattelandsbeleid (dorpsloketten) en het beleid voor dorpsuizen. Bij dit onderdeel van het sociale beleid zullen we een relatie aanbrengen met het POP. Een goede verbinding tussen de programma-lijn wonen, welzijn zorg en POP kan een meerwaarde opleveren, omdat ruimtelijke en sociale aspecten tegelijkertijd aandacht krijgen. Zowel in het sociaal beleid als het ruimtelijke beleid is sprake van gebiedsgericht werken: het ligt voor de hand om op dit niveau beleid te koppelen.

3. BELEIDS- INSTRUMENTEN

3.1 INLEIDING

BIJ DE INVOERING VAN HET SOCIAAL BELEID MAKEN WIJ GEBRUIK VAN EEN AANTAL BELEIDSINSTRUMENTEN: EXPLOITATIESUBSIDIES VOOR ORGANISATIES, SUBSIDIES VOOR PROJECTEN EN ACTIVITEITEN EN HET GEBIEDSGERICHT WERKEN.

3.2 GEBIEDSGERICHT WERKEN

Gebiedsgericht werken omvat het interactief en gezamenlijk ontwikkelen en uitvoeren van een gebiedsgerichte agenda met een maatschappelijke meerwaarde en draagvlak bij betrokkenen.

Gebiedsgericht werken bevat de volgende bestanddelen:

- Samen met bestuurlijke partners werken aan maatschappelijke vraagstukken;
- Het gaat om vraagstukken waarvan de partners gezamenlijk vinden dat die bij voorrang moeten worden aangepakt;
- Deze prioriteiten zijn vastgelegd in gezamenlijk overeengekomen regionale uitvoeringsprogramma's;
- Deze programma's zijn sturend voor de financiering;
- De uitvoering kent meestal een projectmatige aanpak.

De huidige praktijk van het gebiedsgerichte werken

In de periode 2005 - 2008 zijn menskracht en middelen ingezet voor het gebiedsgericht werken welzijn. Daarbij was sprake van een zestal gebieden en een functionele regio, de G6. Het CMO verzorgde het gebiedsmanagement.

In overleg met de gemeenten is per gebied een programma vastgesteld. Op basis daarvan zijn vervolgens projecten en activiteiten uitgevoerd. In 2007 is de provinciale werkwijze geëvalueerd (evaluatie welzijnsbeleid provincie Groningen 2007, Dimensus, juni 2007). Daaruit bleek dat er bij gemeenten en instellingen een grote mate van tevredenheid over de gebiedsgerichte aanpak bestaat.

Gebiedsgericht werken in de komende beleidsperiode

Wij willen doorgaan met de gebiedsgerichte aanpak bij de uitvoering van het sociaal beleid, met meer samenhang en met een duidelijk onderscheid tussen wat er wel en niet in de gebieden kan worden opgepakt. Wij maken daarom onderscheid tussen provinciale (steun)functies en gebiedsgerichte activiteiten. De provinciale functies zullen op provinciaal niveau worden geregeld, de gebiedsactiviteiten in de gebieden. Gezien het belang van het gebiedsgericht werken wordt het bedrag dat daarvoor beschikbaar is, aanzienlijk verhoogd.

Voor de uitvoering van de gebiedsgerichte aanpak willen wij aansluiten bij de acht gebieden waarmee nu al overleg is over het jeugdbeleid. Hierover is immers al overeenstemming bereikt met de gemeenten en bovendien functioneert het overleg goed. Daarbij is het de bedoeling dat het overleg over de Sociale Agenda per regio wordt gevoerd met alle betrokken wethouders.

Deze regio's zijn:

1. Marum, Leek, Zuidhorn, Grootegast
2. Hoogezand-Sappemeer en Slochteren
3. Veendam, Pekela en Menterwolde
4. Delfzijl, Appingedam en Loppersum
5. Stadskanaal en Vlagtwedde
6. Groningen, Ten Boer en Haren
7. Winschoten, Reiderland, Scheemda en Bellingwedde
8. Eemsmond, de Marne, Bedum en Winsum

De gemeenten maken per regio een voorstel voor een gebiedsgerichte agenda. De Sociale Agenda van de provincie en het Beleidskader Jeugd 2009-2012 gelden daarbij als leidraad. Wij toetsen de voorstellen van de gemeenten aan de hand van het toetsingskader op basis van de Sociale Agenda en het Beleidskader Jeugd. Zie bijlage 2. Dit zal uiteindelijk resulteren in de vaststelling van 8 gebiedsgerichte uitvoeringsprogramma's door de regionale stuurgroepen, waarin de betrokken gemeenten en de provincie vertegenwoordigd zijn. Wij streven naar gebiedsprogramma's voor twee jaar, dus 2009/2010 en 2011/2012.

Het programma met de zes grootste gemeenten, de G6, wordt afgebouwd. De specifieke aandacht voor stedelijke problematiek krijgt vorm binnen de acht gebiedsprogramma's. Daarnaast komt er een budget voor innovatieve projecten die gericht zijn op specifiek stedelijke problematiek.

Verdere uitwerking

Voor de acht gebieden worden regionale stuurgroepen gevormd waaraan de bestuurders van de betrokken gemeenten en de provincie deelnemen. Zij sturen de uitvoering van het gebiedsprogramma op hoofdlijnen. De stuurgroepen geven ook aan welke ondersteuning zij voor hun regio van CMO willen krijgen. Ambtenaren van de deelnemende partijen vormen projectgroepen. Zij adviseren de stuurgroepen. In de periode 2005-2008 zijn in verschillende gebieden samenwerkingsoverkomsten afgesloten, waarin

het gebiedsgericht werken formeel is vastgelegd tussen de deelnemende gemeenten en de provincie. Ook in de komende periode willen wij in de regionale stuurgroepen samenwerkingsoverkomsten sluiten. In de samenwerkingsovereenkomst worden onder meer financiële bijdragen, financieel beheer en taken en verantwoordelijkheden van de bestuurlijke en ambtelijke regiotteams geregeld. Ook willen we afspraken maken over de monitoring van (de resultaten) van het gebiedsgericht werken (zie ook hierna bij 4.4.).

Wij willen aan de gemeenten het volgende voorstel voorleggen:

De provincie stelt per gebied indicatief een budget van € 175.000,- beschikbaar, waarvan tweederde in de vorm van een basisbudget. Voor het basisbudget wordt een cofinanciering van 50% provincie en 50% gemeenten voorgesteld. Een derde van het provinciale budget wordt gereserveerd voor een aantal specifieke onderwerpen (zie bijlage 2). Voor deze onderwerpen wordt een cofinanciering door de provincie van 75% voorgesteld. In bijzondere gevallen kunnen GS van deze percentages afwijken. Het verkapitaliseren van menskracht, ingezet vanuit gemeentelijke instellingen behoort hierbij tot de mogelijkheden. (Zie eveneens hiervoor bijlage 2).

GESUBSIDIEERDE INSTELLINGEN

OP DIT MOMENT SUBSIDIEERT DE PROVINCIE EEN AANTAL ORGANISATIES MET STEUNFUNCTIES EN ONTWIKKELINGSTAKEN. HET BETREFT: HET CMO GRONINGEN, HET HUIS VOOR DE SPORT GRONINGEN, EN ZORGBELANG GRONINGEN. ZOWEL HET SPORTBELEID ALS HET ZORGVRAGERSBELEID IS RECENT OPNIEUW GEFORMULEERD IN DE NOTA'S 'MITDOUN=GOUD' EN 'ZORGVRAGERS IN DE PROVINCIE GRONINGEN'. IN DEZE NOTA'S ZIJN OOK DE SUBSIDIERELATIES MET BEIDE ORGANISATIES OPNIEUW VASTGELEGD.

Centrum voor Maatschappelijke Ontwikkeling Groningen
Voor de uitvoering van het sociaal beleid is het Centrum voor Maatschappelijke Ontwikkeling Groningen (CMO) als steunfunctieorganisatie de laatste jaren belangrijk geweest. Met het oog op de nieuwe beleidsperiode hebben door het bureau Berenschot laten onderzoeken of het CMO Groningen voldoende doelmatig functioneert.

De conclusies waartoe het bureau Berenschot komt, zijn als volgt samen te vatten:

- CMO Groningen is werkzaam op veel terreinen, niet alleen op het terrein van zorg en welzijn, maar ook op beleidsvelden die raakvlakken hebben met dit terrein, zoals onderwijs en werk en inkomen. In vergelijking met andere CMO's heeft het CMO Groningen het breedste werkterrein;
- CMO Groningen voert een uitgebreid takenpakket uit. Het CMO Groningen heeft een iets breder takenpakket dan de andere CMO's;
- De provinciale subsidie vormt bij het CMO

MONITORING, RAPPORTAGE EN LOOPTIJDEN

Monitoring en rapportage
De uitvoering van het beleid moet worden gemonitord op resultaten en effecten. Wij zijn hierover in overleg met het CMO dat een voorstel heeft gedaan over de manier waarop deze monitoring kan worden opgezet. Het streven is om de monitor zo breed mogelijk te maken, waardoor het niet nodig is specifieke beleidsterreinen zoals jeugd of armoede apart te volgen.

Looptijden
Een aantal beleidsnota's over thema's die ook in de Sociale Agenda zijn opgenomen heeft een andere looptijd dan de periode 2009 - 2012. Wij streven ernaar de looptijden van de verschillende beleidsthema's gelijk te trekken. Na 2012 kunnen vervolgens alle onderdelen van het sociaal beleid in één Sociale Agenda worden opgenomen.

Uit de exploitatiesubsidie worden verder de volgende provinciale functies bekostigd:

- c) het coördinatiepunt voor de vrijwillige thuiszorg en mantelzorgondersteuning*) wordt een bedrag van maximaal € 156.274,- gemarkeerd.
- d) taken op het beleidsterrein jeugd platform jeugdcriminaliteit, beheer website jeugd-informatie Groningen en sluitende aanpak kindermishandeling;
- e) vrijwilligerswerk: platform maatschappelijk ondernemen, kenniscentrum vrijwilligers
- f) kennisnetwerk minderheden en provinciale website minderheden;
- g) Europese contacten voor jeugd en sociaal beleid onderhouden;
- h) gebruikmaken van Europese subsidies.

Hierover willen wij met het CMO budgetafspraken maken.

*) Aannee hierbij is dat met Humanitas Groningen overeenstemming kan worden bereikt over de overgang van het provinciale coördinatiepunt vrijwillige thuiszorg en mantelzorgondersteuning. Daarnaast wordt het huidige onderzoeksbudget ingezet voor monitoring.

Inzet van personeel van CMO dat buiten de exploitatiesubsidie plaatsvindt, komt ten laste van het betreffende gebiedsbudget of van de provinciale budgetten.

Cofinanciering
Voor alle programmalijnen geldt dat we zoveel mogelijk financieringsmogelijkheden van andere instanties (rijksoverheid en Europa) moeten zien te benutten. Er zijn verschillende Europese programma's die raakvlakken hebben met het sociale beleid: bijvoorbeeld met de gezondheidszorg (life sciences, innovatie van zorg, toepassing van ICT), onderwijs en arbeidsmarkt, sociaal economische vitalisering van het landelijk gebied en stedelijke vernieuwing. Het gaat om programma's als EFRO, IAG, Interreg, programma landelijk gebied, ESF en ISV.

4. FINANCIËN

IN DIT HOOFDSTUK ZIJN DE INHOUDELIJKE KEUZES VERTAALD IN GELD. DE BIJGEVOEGDE OVERZICHTEN GEVEN INZICHT IN DE FINANCIËLE KADERS VOOR DE KOMENDE JAREN, INDIEN DE VOORGESTELDE WIJZIGINGEN WORDEN DOORGEVOERD.

BIJ HET OPSTELLEN VAN DE KADERS ZIJN WIJ ER VANUIT GEGAAN, DAT DE BESTAANDE MIDDELEN VOOR HET SOCIALE BELEID BESCHIKBAAR BLIJVEN, MAAR DAT DAARBINNEN VERSCHUIVINGEN PLAATSVINDEN.

Wij geven financiële overzichten voor:

- het totale budget;
- het gebiedsgericht werken;
- de programmalijn Jeugd (provinciale budgetten, exclusief jeugdzorg);
- de programmalijn Participatie en Volksgezondheid;
- de programmalijn Wonen, welzijn en zorg;
- een overzicht algemeen, waarop de budgetten zijn vermeld die niet aan één programmalijn kunnen worden gekoppeld maar voor meerdere programmalijnen inzetbaar zijn.

Programmalijnen sociaal beleid				
Beschikbaar budget voor 2009 = 7.157.500				
Toedeling naar programmalijnen	Budget 2009	Budget 2010	Budget 2011	Budget 2012
Gebiedsgericht werken	1.558.554	1.558.554	1.558.554	1.133.554
Programmalijn 1: Jeugd	141.406	141.406	141.406	141.406
Programmalijn 2: Participatie & Volksgezondheid	2.000.400	2.000.400	1.777.200	1.702.200
Programmalijn 3: Wonen, welzijn en zorg	1.000.000	1.000.000	1.000.000	0
Algemeen	2.457.140	2.457.140	2.457.140	2.107.140
	7.157.500	7.157.500	6.934.300	5.084.300

Toedeling budgetten sociaal beleid				
Gebiedsgericht werken				
Omschrijving	2009	2010	2011	2012
Beschikbaar budget	1.408.554	1.408.554	1.408.554	983.554
Innovatiebudget stedelijke vernieuwing	150.000	150.000	150.000	150.000
Gebiedsgericht werken	1.558.554	1.558.554	1.558.554	1.133.554

Toedeling budgetten sociaal beleid				
Programmalijn Groningen voor jeugd en jongeren				
Omschrijving	2009	2010	2011	2012
Projecten				
Jongerenparticipatie	44.100	44.100	44.100	44.100
Onderwijsbeleid				
Beroepsger. onderwijs (incl (V)MBO)	97.306	97.306	97.306	97.306
Jeugd				
	141.406	141.406	141.406	141.406

Toedeling budgetten sociaal beleid					
Programmalijn Participatie en volksgezondheid					
Omschrijving	2009	2010	2011	2012	
Armoedebeleid					
Provinciaal stimuleringsbudget Armoedebestrijding	4150.000	4150.000	150.000	75.000	*
Sport en bewegen	557.100	557.100	557.100	557.100	
			-223.200	-223.200	**
Mondiale Bewustwording					
Subsidie COS	75.000	75.000	75.000	75.000	
Asielzoekersbeleid en integratie minderheden					
Asielzoekersbeleid	90.800	90.800	90.800	90.800	
Volksgesondheid, mantelzorg en zorgvragersbeleid					
Zorgbelang Groningen	771.600	771.600	771.600	771.600	
Patienten- en clientenorganisaties	171.100	171.100	171.100	171.100	***
Telefonische hulpdienst	137.300	137.300	137.300	137.300	
Studiefonds					
St. Prov. Gron. Studiefonds	47.500	47.500	47.500	47.500	
	2.000.400	2.000.400	1.777.200	1.702.200	
* Armoedebeleid: VJN-2007 500.000 t&m 2011					
** Sportnota: beschikbaar t&m 2010					
*** 10.000 tbv Hattinge Verschuere vanaf 2009					

Toedeling budgetten sociaal beleid				
Programmalijn Wonen, welzijn en zorg				
Omschrijving	2009	2010	2011	2012
Inv.fonds Wonen, Welzijn, Zorg	1.000.000	1.000.000	1.000.000	
	1.000.000	1.000.000	1.000.000	0
VJN2007: t&m 2011 t.l.v ESFI-reserve				
Hiervan is €700.000 ondergebracht bij het PLG,				
onderdeel sociaal- economische vitalisering en gekoppeld aan de LEADER aanpak				

Toedeling budgetten sociaal beleid						
Algemeen						
Omschrijving	2009	2010	2011	2012		Opmerkingen
Welzijn Ontwikkelingsinstituut						
CMO	1.656.240	1.656.240	1.656.240	1.656.240	*	
Onderzoek						
Monitoring CMO (inkoop en beheer data)	93.100	93.100	93.100	93.100		
Overige (Incidentele) Initiatieven						
Incidentele subsidies/activiteiten	197.800	197.800	197.800	197.800		
Overige (Incidentele) Initiatieven						
Flexibel budget Welzijn	160.000	160.000	160.000	160.000		
Stimuleringsfonds zorg (*)	350.000	350.000	350.000		**	t&m 2011 (*)
	2.457.140	2.457.140	2.457.140	2.107.140		
* in principe inzetbaar voor alle						
programmalijnen						
** kan zowel gebruikt worden voor						
programmalijn participatie en						
volksgezondheid als WWZ						

Budget CMO				
Omschrijving	2009	2010	2011	2012
Gebieden				
	1.034.176	1.034.176	1.034.176	1.034.176
Provinciale functies				
Jeugd	378.830			
platform jeudcriminaliteit,				
beheer website jeugdinformatie Groningen				
en sluitende aanpak kindermishandeling				
Vrijwilligerswerk				
platform maatschappelijk ondernemen				
kenniscentrum vrijwilligers, vrijwilligersprijs				
Minderheden				
kennisnetwerk minderheden en provinciale				
website minderheden				
Coördinatie vrijwillige thuiszorg en mantelzorg	156.274			
Verkrijgen Europese subsidies	66.960			
Reservering; accres opnieuw berekenen	20.000	20.000	20.000	20.000
Totaal budget CMO (excl. monitoring)	1.656.240	1.656.240	1.656.240	1.656.240

5. OVERGANGS- PERIODE

WIJ WILLEN DE OVERGANG NAAR DE NIEUWE BELEIDSPERIODE ZO SOEPEL MOGELIJK LATEN VERLOPEN. DAAROM HEEFT 2009 HET KARAKTER VAN EEN OVERGANGSJAAR.

- Voor het gebiedsgericht werken houdt dit in dat activiteiten die in de vorige beleidsperiode op de rails zijn gezet per 1-1-2009 niet abrupt hoeven te worden gestopt. In de nieuwe gebiedsprogramma's kan rekening worden gehouden met een uitloop in 2009;
- Het G6 programma wordt beëindigd met ingang van 1-1-2009. Het budget dat in dit programma is opgenomen voor de minderheden blijft beschikbaar maar dan op provinciaal niveau. Dit maakt in 2009 een soepele overgang mogelijk. Voor het beëindigen van de Heel de buurt-projecten voorzien wij wel een probleem. Een aantal gemeenten heeft al aangegeven dat men hiervoor met onze bijdragepersoneel heeft aangetrokken. Wij willen hiervoor een uitloopperiode tot 1 oktober 2009 aanhouden. Hiermee is een bedrag van maximaal € 306.000,- gemoeid;

- De budgetten voor de provinciale speerpunten jeugd en veiligheid, hulpverlening risicojongeren en huiselijk geweld gaan over naar de gebiedsbudgetten. Dit geldt ook voor enkele activiteiten van het speerpunt vrijwilligerswerk (maatschappelijke stages en speeltuinwerk). Deze onderwerpen kunnen (gedeeltelijk) terugkeren in de nieuwe gebiedsprogramma's, maar zeker is dit niet.

Wij schatten in dat in totaal een bedrag van maximaal € 350.000,- nodig is voor een uitloopperiode tot 1 oktober 2009. Dit bedrag kan worden gedekt door overboeking van nog resterende bedragen uit de beleidsperiode 2005-2008.

BIJLAGE 1: SOCIAAL RAPPORT, SOCIAAL DEBAT, POP

In de aanloop naar nieuw sociaal beleid is onder andere een sociaal rapport opgesteld en een sociaal debat gehouden. Net als de POP-debatten en -bijeenkomsten, heeft dit veel waardevolle informatie opgeleverd voor het sociaal beleid. In deze bijlage een samenvatting van het Sociaal Rapport, het sociaal debat en het POP.

Sociaal Rapport

In december 2006 verscheen het Sociaal Rapport met de titel: "Weten waar we staan". Dit is in onze opdracht geschreven door het Centrum voor Maatschappelijke Ontwikkeling.

Uit het Sociaal Rapport komt Groningen naar voren als een provincie met een aantrekkelijk woon- en leefklimaat. Maar er liggen ook opgaven en uitdagingen voor de toekomst, vooral in verband met demografische ontwikkelingen. Op 1 januari 2006 woonden er 574.042 mensen in de provincie Groningen.

De verwachting is dat de Groningse bevolking na 2010 afneemt. Deze daling vindt vooral plaats onder jeugdigen tot 19 jaar (- 8% in 2020) en onder 20-65 jarigen (- 6% in 2020). Het aantal 65+ers zal sterk stijgen (+ 33%) in 2020.

De wijzigingen in de bevolkingssamenstelling heeft tot gevolg dat de verhouding tussen het werkende deel en niet werkende deel van de Groningse samenleving verandert. Dit komt vooral doordat het aantal 65 plussers stijgt terwijl het aantal 20-64 jarigen afneemt. Het aantal 65+ers ten opzichte van het aantal 20-64 jarigen (grijze druk) neemt toe. Het aantal jongeren tot 19 jaar ten opzichte van het aantal 20-65 jarigen (groene druk) blijft ongeveer gelijk.

De groene druk is in 2008 al lager dan het landelijk gemiddelde en de grijze druk hoger. Bovendien is de verwachting dat het aantal jeugdigen tot 19 jaar in Nederland zal toenemen, terwijl dit aantal in Groningen zal afnemen. Zoals gezegd zal het aantal inwoners in de provincie Groningen naar verwachting dalen. Het aantal huishoudens zal echter toenemen, omdat er dan gemiddeld minder personen per huishouding zijn.

Verder zal de afname van de bevolking niet gelijkmatig plaatsvinden over de provincie. De terugloop zal het sterkst zijn in Noordoost- en Oost- Groningen. Deze krimp is daar in sommige gemeenten nu al zichtbaar. In de gemeente Groningen en omgeving zal de bevolking juist in omvang toenemen.

Samengevat zijn de meest opvallende conclusies uit het sociaal rapport:

1. De demografische ontwikkeling: een afname van de bevolking na 2010, met een stijging van het aantal ouderen, een daling van beroepsbevolking (20-64 jaar) en een daling van het aantal jongeren (zie ook conclusie 7);
2. In vergelijking tot Nederland is de arbeidsparticipatie van 55 - 64 jarigen in de provincie Groningen laag.

- Wellicht is het mogelijk meer arbeidspotentieel te betrekken uit deze leeftijdscategorie;
3. De werkgelegenheid in de sector 'Zorg en Welzijn' groeit verder;
 4. Groningen kent een groot aantal huishoudens met een laag inkomen (1 op 10);
 5. Naar schatting één op de tien Groningers van 18 jaar en ouder participeert beperkt in het maatschappelijk leven;
 6. De provincie Groningen heeft een aantrekkelijk woonklimaat;
 7. Het aantal jeugdigen neemt af. Dit is van belang voor bijvoorbeeld de peuterspeelzalen, de kinderopvang en het basisonderwijs. De werkgelegenheid zal in de komende jaren groeien. Dit biedt kansen voor de Groninger jeugd;
 8. Het aantal kwetsbare inwoners zal toenemen met een relatief groot deel ouderen met beperkingen. De zorg verplaatst zich naar de thuissituatie.

Sociaal debat en POP

Resultaten van sociaal debat en het POP-debat voor het welzijnsbeleid.

Het sociale debat kende verschillende onderdelen:

- Burgers konden via de website 'www.zegerwatvan.nl' hun mening geven en reageren op een aantal stellingen.
- Gedeputeerde Mulder heeft in oktober/november 2007 een reeks werkbezoeken afgelegd, en is met jongeren, burgers en deskundigen in gesprek gegaan.
- Er zijn bestuurlijke bijeenkomsten met gemeenten geweest, waaraan door wethouders van vrijwel alle gemeenten is deelgenomen.
- In de POP-debatten die in oktober - november 2007 plaatsvonden, is aan een aantal aspecten van het sociale beleid aandacht besteed.
- Op 26 november 2007 is er een slotdebat over het sociale beleid georganiseerd met 90 deelnemers: burgers en mensen die in de praktijk nauw bij de uitvoering van het sociale beleid betrokken zijn.

Opvallend in zowel het sociale als het POP debat was de oproep van de deelnemers aan de provincie om vooral gebruik te maken van de creativiteit en ideeën van burgers. Zo verwacht men veel van dorpsvisies die door burgers zelf worden opgesteld. Laat mensen meer de eigen regie voeren, betrek mensen bij het beleid en laat jongeren aan het woord, dat is een 'rode draad' uit de debatten.

Verder kwamen de volgende onderwerpen in de discussie aan bod:

Ouderen en kwetsbare burgers. Benadrukt is dat mensen zo lang mogelijk de regie in eigen hand moeten houden. Zowel in het POP-debat als het sociaal debat was er brede steun voor de gedachte dat het voor ouderen en kwetsbare burgers mogelijk moet zijn om zo lang mogelijk thuis te blijven wonen, ook in kleine dorpen. Domotica en ICT-oplossingen moeten daarbij als hulpmiddelen worden benut. Meer woningen voor ouderen die levensloopbestendig zijn (leeftijd, zorgbehoefte, kwaliteit, voorzieningen). Kleinschaligheid scoort hoog. Woonvormen van ongeveer zes ouderen in dorpen, woonwijken en bij winkelcentra. Er is gepleit voor kleinschalige woonzorg voorzieningen voor ouderen die minder traditioneel zijn en voor mogelijkheden dat ouderen in een 'aanleunwoning' bij hun kinderen wonen. Er is aandacht gevraagd voor woningbezitters te stimuleren om in de eigen woning te investeren. De stijgende vraag naar zorg brengt ook kansen met zich mee. De zorgsector is een kans voor werklozen en jongeren. De zorgsector kan ook op het platteland voor werkgelegenheid zorgen. Kijk naar mogelijkheden voor kleinschalige woonvoorzieningen in leegstaande boerderijen of vormen van dagvoorzieningen voor ouderen en mensen met een handicap.

Krimp en leefbaarheid

Uit de debatten blijkt dat men zich afvraagt welke gevolgen een krimpende bevolking heeft voor de voorzieningen. Er is voor gepleit om in regio's met krimp een visie te ontwikkelen op het voorzieningen-niveau; welke voorziening moet op welk niveau aanwezig zijn en wat zijn minimale afstanden? De positie van kleine dorpen kreeg veel aandacht. Er is ingebracht dat het negatieve gevolgen heeft voor de leefbaarheid van kleine dorpen wanneer ouderen vanwege het voorzieningenniveau naar grotere kernen vertrekken. Er is een lans gebroken voor dorpsvisies met grote betrokkenheid van burgers. Die visies zouden dan niet alleen betrekking moeten hebben op steen en groen maar ook op leefbaarheid en sociale aspecten. De dorpsloketten zouden zich ook meer op het sociale beleid moeten richten. Bij het onderwerp 'dorpsvisies' is van gemeentelijke zijde opgemerkt, dat vooraf door de gemeenten bepaalde richtlijnen moeten worden meegegeven. Genoemd is dat een dorps huis cruciaal is voor de leefbaarheid van kleine dorpen. Men onderschrijft dat de provincie het ontwikkelen van multifunctionele gebouwen stimuleert. Bij het clusteren van voorzieningen kan ook naar zorg en het onderwijs en buitenschoolse voorzieningen worden gekeken. Verder is het openbaar vervoer als aandachtspunt naar voren gekomen Toegankelijkheid is niet alleen een kwestie van beschikbaarheid van voorzieningen maar ook van bereikbaarheid per vervoer. Er is gepleit voor goede verbindingen tussen kleine kernen en de 'hoofdkern' en voor een nog verdere verbetering van het doelgroepen vervoer. Gemeenten hebben ervoor gepleit om in meer gemeenten te starten met een buurt - en wijkaanpak.

Participatie

Bij het onderwerp participatie is gesproken over laag-drempelige en bereikbare voorzieningen. De jeugd moet de kans krijgen om mee te doen. Dat wordt erg belangrijk gevonden. Het belang van het vrijwilligers-werk wordt algemeen onderschreven. Men vindt het belangrijk dat mensen zich betrokken voelen bij de eigen buurt of wijk. Ook de mantelzorg is als aandachtspunt genoemd. Mensen moeten niet tegenover elkaar komen te staan: polarisatie tussen bijvoorbeeld jongeren en ouderen of allochtonen en autochtonen moet worden tegengegaan. Huiselijk geweld en mondiale bewustwording zijn eveneens genoemd.

Jeugd

Bij de jeugd staat hoog op het lijstje: afstemming en samenwerking tussen voorzieningen zodat de hulp gemakkelijker bereikbaar wordt. Er moet afstemming komen tussen gemeentelijk en provinciaal beleid. Preventie en hulp in de eigen woonomgeving of uit het eigen sociale netwerk scoren hoog. Verder is gepleit voor aansluiting tussen voorzieningen voor jongeren van 0-23 jaar. Voor de aansluiting tussen onderwijs en werk is het Waddenmodel ontwikkeld. Ook voor de komende periode is dit een belangrijk thema.

Sport

Een gezonde levensstijl wordt belangrijk gevonden. Een aanbeveling is: bevorder de bewustwording en zorg ervoor dat het beklijft. Draag zorg voor een brede aanpak van sport en beweging en draag het uit. Steun verenigingen, laat ze over de eigen heg heen kijken. Versterk het accommodatiebeleid. Gebruik je sterke punten: de provincie kan bijvoorbeeld haar boegbeelden inzetten om mensen te stimuleren tot meer bewegen.

Provinciale rol

De deelnemers aan de debatten vonden dat de provincie een rol kan spelen:

- als aanjager en innovator: Men vindt dat de provincie moet inspelen op actuele zaken en nieuwe ontwikkelingen. De provincie moet vernieuwingen stimuleren.
- als stimulator voor samenwerking: Bevorder de samenwerking tussen organisaties en ga versnippering tegen. De provincie heeft een rol om in regionaal verband of op bovengemeentelijke schaal zaken meer op elkaar af te stemmen en de samenhang te bewaken.
- Kennisuitwisseling: Zorg voor kennisuitwisseling, kijk naar goede voorbeelden (best practices) en draag deze uit.

BIJLAGE 2: UITWERKING GEBIEDSGERICHT WERKEN

Criteria voor de toetsing van gebiedsprogramma's

De provincie toetst de gebiedsprogramma's aan de hand van de volgende criteria, ontleend aan de sociale agenda en het beleidskader jeugd.

- het gaat om activiteiten die met reguliere middelen niet eenvoudig zijn uit te voeren: het gaat niet puur om regulier gemeentelijk beleid;
- de activiteiten hebben een meerwaarde voor de regio;
- de activiteiten bevorderen samenwerking tussen organisaties die bij een bepaald onderwerp betrokken zijn;
- in de activiteiten komen de thema's van de provinciale sociale agenda en het beleidskader jeugd voldoende tot uitdrukking;
- de provinciale middelen lopen af per 1-1-2013.

Toedeling gebiedsbudgetten.

Wij willen aan de gemeenten het volgende voorstel voorleggen voor de verdeling van het budget van € 1.4 miljoen dat voor het gebiedsgericht werken beschikbaar is: De provincie stelt per gebied indicatief een budget van € 175.000 beschikbaar, waarvan tweederde in de vorm van een basisbudget. Voor het basisbudget wordt een co-financiering van 50% provincie en 50% gemeenten voorgesteld.

Een derde van het provinciale budget wordt gereserveerd voor een aantal specifieke onderwerpen. Voor deze onderwerpen wordt een provinciale co-financiering van 75% voorgesteld.

In bijzondere gevallen kunnen GS van deze percentages afwijken.

Het verkapitaliseren van menskracht, ingezet vanuit gemeentelijke instellingen behoort hierbij tot de mogelijkheden.

De onderwerpen waarvoor een provinciale cofinanciering tot 75% wordt voorgesteld zijn:

Programmalijn jeugd

1. Een succesvolle preventieve aanpak van alcohol-misbruik bij jongeren;
2. De ontwikkeling van een multidisciplinaire aanpak om polarisatie en radicalisering van jongeren tegen te gaan;
3. Het stimuleren van de zorgvorm Nieuwe perspectieven in het kader van jeugdcriminaliteit;
4. Eigen kracht Conferenties in het lokale veld;
5. Ontwikkeling van een regionale aanpak voor nazorg voor jongeren en begeleid wonen;

Programma participatie

6. Nieuwe activiteiten ter bestrijden van de armoedeproblematiek;
7. Terugdringen van sociaal isolement / verhogen participatie van mensen die te maken hebben met armoedeproblematiek;
8. De buurt de baas combineren met het tegengaan van armoedeproblematiek;
9. Sport en bewegen; Programmalijn wonen, welzijn, zorg
10. De buurt de baas/leefbaarheid van buurten en wijken.

Wij zullen het budget en de toeslagen definitief toekennen na goedkeuring van de regioprogramma's waarin de te ondernemen activiteiten vermeld staan.

CMO Groningen blijft beschikbaar voor de gebiedscoördinatie, het opstellen van programma's en andere vormen van ondersteuning. Voor gebiedscoördinatie is 0.3 fte per gebied beschikbaar. De menskracht die voor de uitvoering beschikbaar is, nl.5.6 fte in wordt al naar gelang de behoefte voor de verschillende gebieden ingezet.

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de provincie Groningen.

Voor zover het maken van kopieën is toegestaan op grond van artikel 16B Auteurswet 1912° het Besluit van 20 juni 1974, Stb. 351, zoals gewijzigd bij Besluit van 23 augustus 1995, Stb. 471 en artikel 17 Auteurswet 1912, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (Postbus 882, 1180 AW Amstelveen). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze opgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) dient men zich te wenden tot de provincie Groningen. © Copyright 2009, Provincie Groningen

